

مُعَدَّ السَّرْعِيَّةِ

كسب، نكاح، طلاق، شراء، يمين، نذر، وصيت كسبي معاملاتغه دائر
احكام شرعيه ادله نقليه لوري ايله بيان ايتلمشدر.



آلتنجی باصناسی.

ناشری:

«صباح» کتبخانهسی

قزنده.

КАЗАНЬ

Лито-Типографія Т-во „УМИДЪ“ б. Харитонова.

1917

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد الانبياء والمرسلين وعلى آله واصحابه اجمعين.

(بعدذا) معلوم اولاً كه بورساله بر مقدمه و اوچ مقاله اوزرينه ترتيب اينم اول باشليچه دورت كه آيرلمشدر. مقدمه يدي فصل وبر تتمه گه، مقاله لر دخي متعدد فصل لرغه آيرلمقله عبادات و معاملاتكه دائر احكام شرعيه نك بونده بيان ايتلگانلري رساله نك باشنده كورسه تلگان فهرستی قدر بولمشدر.

مقدمه ده: كسب و آكا دائر احكام شرعيه بيان قيلنور.

مقاله اولی ده: نكاح و آكا دائر احكام شرعيه، مقاله ثانیه ده: طلاق و باشقهجه مفسدات النكاح بيان ايتلوب ادله نقلیه لر يله اثبات اولنور.

مقاله ثالثة ده: (مسائل شتى) يعنى برى آخريه غير متعلق بولغان بر قدر مسئله لر مخصوص فصل لرغه آيريلوب بيان ايتلور.

ومن الله العداية والتوفيق.

مقدمه.

وآندن بونچي فصل كسبنك تيوشلي بر اش اولديغيني وآنك نوعلريني بيان

كسب طلب رزق معنا سنده در. آدم اوغللرينك تركلك قيلمقي رزق و نفقه سينك كيلمكي ايچون اولوع سببلردن بولوب، بنده نك ذمه سنده بولغان اشلر نك برسيد شولر؛ زيرا الله تعالى بو دنياني عالم اسباب ايتوب يعنى هر نرسه ني برسب اي سببلنمش ايتوب خلق قيلمشدر.

مثلا: نباتاتك اوسمه كي يغمور ياومق ايله، ياغمورنك ياووي بلوط بولمق ايل سببلنمشدر. شولا يوق آدم بالالرينك وحيواناتك تركلكينه و رزق لر ينك كيلو وينده اوزلرينك شول بولمغي اجتهادلري و كسبلري سبب اينلمشدر. بونك ايچوندر كه

(فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ الْآيَةَ) سورة عنكبوت ده (جناب حق

طرفندن رزقني طلب ايتكز؛ آكا عبادت و شكر ايتكز) هم (وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ

جناب حقنك فضلندن رزقنك نى طلب ايتكزن نظم جليللارى بيان بيورلمشدر. سورۃ صبه ده. درست الله تعالى (توكل) ايله امر ايلامشدر. لكن توكل كسب نك فوضيتينه مانع توكلدر. زيرا توكلدن مراد هيچ بر كسب ايتماينچه هر دائم مسجد و خانقه لرده اؤطوروب، كشي قولنده غى غه كوز توشوروب، طمع در ياسينه چوموب دنيانى موميم بو دنيا عمرلك توكل ديمك توكلدر.

شونك ايجونده پيغمبر صلى الله عليه وسلم (ان الله تعالى يبغض الصَّخِيعَ الْفَارِغَ) ديوب ئه يتكان. معناسى: (درستلكده الله تعالى آچولاندر سلامت بولوبده بوش يعنى اشسز و كسبسز ياتقان كشيگه) ديمكدر.

دخى احاديث قدسيه دن برى بويله در (عَبْدِي حَرَكْ يَدِكَ اَنْزَلَ عَلَيْكَ الرَّزْقَ) معناسى: (اى مينم قلم (بندم) حر كئلندر قولكئنى مين سيكار زق ايندر من) ديمكدر. دخى قرآن عظيمده (وَلَا تَنْسَ نَصِيْبَكَ مِنَ الدُّنْيَا) معناسى: (دنپادن نصيبكزنى اونوطيا كزن) ديمكدر. درست الله تعالى رزاق در، بنده سينه هيچ بر كسبسزده رزق و دولت بيوررگه قادر ايدكنده هيچ شك و شبهه يوقدر. لكن يوقارى ده بيان ايتلگانچه هر نرسه بر سبب ايله مسبب اولمشدر. مثلا ير اوستندن آرش اوروب آلوب كولته لر به يله ب قويو اولده ير نى صوقلاب آرش اورلغى چاچو ايله مسبب در يوقسه الله تعالى، برده اورلق چاچماينچه ده آرش اوسدررگه قادر؛ بر كشي الله تعالى نك شونداى قدرتينه ايمان ايتوبده اورلق چاچماينچه آرش اورورغه اويلا ب يورسه جزر اوك شول كمسه نك عقلينه خلل كيلاندر ديه حكم قيلور ايدك.

بس بنده نك رزقى اوزينك كسبى ايله در، بووجهله هر كهگه كسب فرضدر، فرضلقينه نقلى دليل لر (فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرَّزْقَ وَاَعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ وَاَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ) آيه جليله لريله (عَبْدِي حَرَكْ يَدِكَ اَنْزَلَ عَلَيْكَ الرَّزْقَ) حديث قدسيه لر يدر.

دليل عقلى بويله كينورلور: كشي هيچده كسب ايتمز ايسه فقيرلك و محتاجلق حالندن باشى چقاوى لازم كيلور؛ بولاي بولغاچ يا كشي دن طمع ايتدر، يا كه كشي مالينه قزو غوب حسد و سرقه كنى گناه كبائرگه، قرداش قبيله سينك و ملتداش لر ينك ضررينه و آنلرغه اذاجفا قيلوغه شروع ايتدر. بوجهتله اوزى دنپاده تورلى خوارلق و ذلتلرگه دوچار بولاجقى كنى آخرتده دخى الله تعالى عفو ايتماسه تورلى عذابلر ايله مبتلا بولاجقدر. بناء على هذا (الفقر سواد الوجه في الدارين) عبارء جليله سى سويله نمشدر (فقيرلك ايكى دنپاده يوز قارالغى) ديمك بولور.

پا که (مَنْ تَوَاضَعَ لِغَنِيِّ لِأَجْلِ غِنَاهُ ذَهَبَ ثَلَاثًا دِينَه) حدیث شریفینک مضمونی اوزره فقیرلک باینی بایلغی ایچون تعظیم ایتدروب دینک اوچدن ایکی اولوشینک زوالینه سبب بولور. بناء علی ذلک بو کون اوله چک کبی آخرتی، مک یل طور اچق کبی دنیانی قایغرتیق عمل وکسب ایتمک هر کم ایچون تپوشلی اشلردنر.

دورت تورلی کسب

کسب دورت تورلیدر: فرض، مستحب، مباح، حرام درلر.

فرض بولغان کسب: اوزینه هم باشقه چه نفقه سی واجب بولغان کشیلرگه رزق لاندورغه بیتدرک، اگر بورچی بولسه بورچین اوتهرلک طلب ایتو فرضدر، ترک ایتوچی الوغ گناهللی بولوب تیوشلی جزاسینی کوره چکدر. زیرا بو قدر کسب ننگ فرضلغی یوقار ودهغی دلیل لر ایله اثبات ایتلدیکی کبی، بو قدرده کسب ایله مزسه فی درجه ذلت ده قالاچغی ده بیان قیلنمشدر.

مستحب بولغان کسب: کفایت قدرندن آرتقنی ایزگی نیت ایله طلب ایتودر. مثلا اوزیمه کفایت قدرندن آرتغی ایله فقیر و محتاج لرغه یاردهم ایتهرمن. مسجد و مدرسه لر بناء قیلورمن، ایزگی وقف لر قالدورورمن، دین و ملت یولینه صرف ایتهرمن دیوب نیت قیلوب آرتق کوچ و غیرت ایله بولسه ده مال طلب ایتو مستحب در، بیک کوب نافلة عبادت لر دن آرتقدر.

مباح بولغان کسب: حلال نعمت لر ایله نعمت له نو، حلال و کور کام کیوملر کیوو والله ننگ بیردکینه شکرانه ایله یاخشی آطلرغه او طور و نیتی ایله مستحب قدرندن آرتغین طلب ایتو مباح بولوب دخی در سندر.

حرام بولغان کسب: ایزگی یول لرغه صرف ایتونی نیت قیلودن باشقه باری مالنی کوبایتو، ماقتانو و تکبرلنو ایچون کسب قیلودر. بو ایسه مطلقا حرام بولوب یمان بر صفت ننگ قوشلغانلغی ایچون الوغ جزاء و آفت لر کوروگه سبب در، اما فی نفسه امر مشروع و امر ممدوح در.

اوشبو کورسه تلمش نوعلرگه مینی اولاراق افندیمز صلی الله علیه و سلم دن شول حدیث روایت قیلنمشدر: (مَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا حَلَالًا تَعَفُّفًا عَنِ الْمَسْئَلَةِ وَسَعْيًا عَلَى

عِيَالِهِ وَتَعَطُّفًا عَلَى جَارِهِ لَقِيَ اللَّهَ وَوَجْهَهُ كَالْقَمَرِ لِلْيَةِ الْبَيْتِ وَمَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا مَفَاحِرًا وَكَثِيرًا لَقِيَ اللَّهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانُ). حدیث شریفینک حاصل معناسی بو یله در:

(بر کسسه حلال بولغان دنیانی طلب قیلسه کشیدن صور اودن صافلاتو، نفقه سی

واجب بولغان كشيلىرىنى تربيە ايتو، تيۈە كورشىلار يندە شفقت قىلو نىتىلە، بو كشى قىيامتدە اللە تعالى گە يولوقور، اوزىنىڭ يوزى آينىڭ اون دورتنچى كىچەسى كىبى نورلى بولغانى حالده. بىر كشى دىئايى طلب قىلسە بارى ماقتانو. وكوبايىتو نىتىلە، بو كشى قىيامتدە اللە تعالى گە يولوقور، اللەنىڭ آچولانغانى حالده) دىمىكىر.

مقدمه دن ايكنچى فصل

افضل بولغان كسبلر دىخى بىر كسب نى باشلاو چىغە كىر شودن ئلك تىوشلى شرطلىرى بيانندە.

افضل بولغان كسبلردن ايكى بىر نچىسى تجارَتَ يعنى ساتو آلو ايتىمكىر. بونىڭ اىچون نقلى دليللر دە كوب در. عقلى دليل ايسە، تجارَت گە ارتق اهميت بىروب اشكە باشلان چىت قوم لردن بىرىنى آلفە كىتوروب، تجارَتسىز ياطا طورغان بىر قوم ايله چاغشدروب فاراسەق ايكى آرادە كورلگان آيرمادىر كە بوگناهر كم مسلم بولور و اشانور. تجارَت نىڭ دىنيادە بولاي آرتقلىقى بولغان كىبى، ياخشى نىت هم صداقت ايله بولغاندە قىامت كوندە دە الوغ در جەلر گە ايرشدرور گە زور بىر سبب در، بونىڭ اىچوندىر كە رسول اكرم افنديمىر حضرتلىرى: (التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ يَحْشُرُ مَعَ

مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ) دىوب بىورمىشدر.

حدىث شريف نىڭ حاصل معناسى بويلە در: (سودا سندنە طوغرى و خىانتىسن، اوشانچىلى بولغان سودا گار قىامت كوندە بىغمىبىرلر، صدىق لىر و شىهدىلر ايله بىر گە قوبار بىلور) دىمىكىر. بس بو قدر فضىلىتى و ثوابلى بىر كسب نى قىلمق تىوشلىدىر. لکن (يَا مَعْشَرَ التُّجَّارِ إِنَّ الْبَيْعَ يَحْضُرُهُ اللَّغْوُ وَالْحِلْفُ فَشُوبُوهُ بِالصَّدَقَةِ) حدىث شريفى اوزرە سوداغە يالغان سوزلر، خىانە كىبى حرام اشلىر فاتشدرودن صافلانور بىرنچى شرطلر. حدىث شريف نىڭ حاصل معناسى بويلە: (اى سودا گىرلر گر وھسى! ساتو آلوغە فائىدە سىز سوزلر و بىمىن لىر كرور. بس سىز آنى صدقە ايله فاتشدرىڭىز) دىمىكىر. افضل بولغان كسبلردن ايكىنچىسى زراعت يعنى اىگن ساچوب و آغاچلر اوطرتوب كسب ايتىمكىر، بونىڭ فضىلىتى حقىدە حدىث شريف بويلە در: (مَا مِنْ

مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا وَيَزْرَعُ زَرْعًا فَتَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَ لَهُ صَدَقَةٌ) صحىح البخارى. حاصل معناسى بويلە در: (قاىو بىر مسلمان كشى، آغاچ اوطرتوب و اىگن اىگوب حاصلندن قوش، يا كە آدم، يا كە حيوانات آشاسە اول كشىگە صدقە فضىلىتى بولور) دىمىكىر.

افضل بولغان كسبلردن اوچنچى سى صناعت يعنى هر تورلى هنرلردر: يازوچيلق، ساعتچيلك، ماشيناچيلق، نگوچيلك، كاوشچيلك كى اشلردر؛ بوندای اشلر پيغمبرلرده دخی بولمشدر، مثلا: آدم عليه السلام ايكمهك اشى اشلهمش، نوح عليه السلام بالطا اوستاسى بولامش، ابراهيم عليه السلام سودا قيلامش، ادريس عليه السلام تگوچى بولامش، داود عليه السلام تيهرچى بولمشدر.

بس تجارت، زراعت، صناعت اياك افضل كسبلردن بولوب كم بولاسده شونلردن برسى ايله كسبلهنسه الوغ اجرلى ونافل عبادات قيلمشلردن بولور. هر كسبكه كرشودن تلك شول كسبكه دائر بولغان احكام شرعيه نى بلمك برنچى شرطلردندر، زيرا بلمگان كشى مفسد و حرام بولغان اشلر فاتشدر وب وكشى حقلرى كرتوب، بتون مالين بلچراق و حرامغه آلماشدر وب، دنياده و آخريده كوب تورلى آفت و ذلتلرگه دوچار بولووى احتمالدر.

مقدمه دن اوچنچى فصل.

تجارت و آنك شرطلرينى بيان

تجارت ديوب سودا قيلوغه ئه يتلور. يالغز صاتو نيغنه (بيع) ديوب، صاتوب آلونى (شراء) ديوب، صاتوچينك اوزينى (بائع)، آلوچينى (مشتري) ديوب ئه يتورلر. صاتولمش مال (مبيع) ديوب، مبيع برابرينه بيلرگان آلتون و كموش، ياكه بونلرنگ ند كره لرى بولغان بيليت لر (ثمن) ديوب آتالادر.

بيع نك شرطلرى اوشبولدر:

١ نچى: عقد يعنى آلم بيردم قيلشمق، ياكه قولدن قولغه مبيع نى و ثمن نى بيلرشمك.
٢ نچى: مبيع مال بولمق يعنى اشكه ياراقلى و قيمت ايه سى نرسه بولمق در. اشكه ياراقسز چرگان نرسه لرنى، اوله كسه و تيزهك كى نجس نرسه لرنى، بوغاز قانى كى هيچ فائده سى بولماغان نرسه لرنى صاتمق باطلدر.

٣ نچى: مبيع ايله شرعاسودا درست بولمق يعنى حرام و مكر وه بولمامق در، بوجهتله غنزير و آنك اجزاسيله دخی خمر و باشقه ايسرتكچ نرسه لر ايله سودا درست توكلدر. دخی آدمنگ اجزاسيله سودا اصلا درست توكل، حرام و بيع باطلدر.

٤ نچى: بائع مبيع نى مشتريگه نزاعسز طابشورغه قادر بولسون. هواده غى قوشنى، صوده غى بالقنى، صارق اوستونده گى يوننى، صغر جيلمنده گى سوتنى صاتمق درست توكلدر. بيع فاسد و باطلدر.

٥ نچى: بيع ده شرط فاسد قوشماز سزلق در؛ مثلا بائع فائده سينه، ياكه مشتري فائده-

سینه بر نرسه شرط قیلنسه بوشرط فاسد بولوب، بیعیسی دخی (بیع فاسد) دیب آنالور. بائع فائده سینه شرط قیلو صورتی بوطریقهدر: مثلا برکشی آط صانار، کیراک وقتده مشتری بوگا شول آطنی جیگارگه بیرو شرطی اوزرینه، بو بیع فاسددر. مشتری فائده سینه شرط قیلو صورتی بوطریقهدر: مثلا بر کمسه کیوملک آلور بائع شول کیومنی کیسوب، یا که تیگوب بیرو شرطی ایله، بو دخی بیع فاسددر.

بیع فاسدنک حکمی

بیع فاسد واقع بولغانده شول بیع نك بوزلووی یعنی مبیع و ثمننك فایتار لولری واجب بولور. شرط فایسی طرفده بولسه، اول شول طرف نك یعنی بوزمقی واجبدر. اگر بوزما اینچه بائع نك رضاسیله مشتری مبیعی آلسه ملک خبیث ایله شول مبیعغه مالک بولوب، مبیع نك مثلینی یا که قیمتینی تولور. وقت عقدده آنالغان ثمنی توله و لازم بولماس. مشتری شول نرسه ایله فائده حاصل ایتسه آنی اوز فائده سینه طوتووی درست بولماس. صدقه قیلمقی واجب بولور، اما بائع ایچون بولای توگلدن، اول آغان ثمننی نرسه نیشلر، فائده حاصل ایتسه فائده سی هم حلال بولور. (بو مسئله نك صورتی نیچک؟ بیان قیلکنز) (۱)

مقدمه دن دورتیچی فصل

صحيح بولغان بیع نك نوعارینی بیان.

آنلر: نقد، نسیئه، مرابحه، تولیه، مبادلہ، بیع سلم، بیع من یزید، بیع موقوف، بیع شرکت و اجارهدر.

نقد: حاضر آقچهغه ساتودر، نسیئه: کوتهرگه ساتودر (تیوشلی شرطلر یله بیان ایتلور). مرابحه: آغان بهاغه بر مقدار فائده تعیین قیلوب، (تولیه) آغان بهاسینه دیو ساتمقدن؛ خیانه و یالغان فاتشدن ماو شرطی ایله هر ایکیسی درستدر.

مبادلہ: سودا و کسب طریقی ایله بر مالنی ایکنچی مال برابرینه آماشدن ودر. شرط فاسد قوشلماغان صورتده، شرعا درستدر.

بیع سلم: ثمننی حاضر آلوب، مبیعی صوگره طالبشراچق بولودر. (تیوشلی شرطلر یله آئنده بیان ایتلور).

بیع من یزید: کوب کشی آراسندن کم بها آرتدرسه شوکا صانامن دیوب ساتودر، بوده شرعا درستدر.

بیع موقوف: بر کشی ایکنچی کشینک مالین آنک رخصتندن باشقه ساتویدر،

(۱) شول رهوشچه سؤال ایتلگان برلرده معلم افندی شاکردلردن بیک آچق ایتدروب صورت مسئله قیلدور؛ بولدر آمازلر ایسه اوزی صورت مسئله سین کورسه تور.

بوده شرعا درست. بونده حکم شولدر که: بلیگاندن سوگره مال ایه سی راضی بولسه ساتو درست بولور، راضی بولماسه بیع فاسد بولور.

بیع شرکت: یعنی اورتاق بولوب سودا قیلودر که شرعا درستدر؛ لکن آنک بر قدر نوغلی باردر که آنلر: اولاً شرکت ایکی توری بولوب برن (شرکت ملک) وبری (شرکت عقود) دیوب آتالادر. ایکی کشی بر نرسنه وارث بولوب آلورلر، یا که ساتوب آلورلر، بو ایسه (شرکت ملک) دیوب آتالادر، بوشریکلردن برسی آخرینک الوشنده امرندن باشقه تصرف قیلووی درست توکلدر. (صورة مسئله نیچک؟)

شرکت عقود: دورت تورلیدر که آنلر: (شرکت مفاوضه، شرکت عنان، شرکت صنائع، شرکت وجوه) در.

شرکت مفاوضه: حر، عاقل، بالغ بولغان ایکی مسلماننک مالده، تصرفده هم دین ده برابر شریک بولوب اش قیلولر یدر.

شرکت عینان: ایکی کشی ناک مال قوشوب شریک بولوب اش قیلولر یدر. گرچه برینک مالی کوپ، ایکنچیسینک آزر اق بولسه ده، یا که برینه فائده آرتغراق بولوب ایکنچیسینه آندن کیمراک بولسه ده شرعا درستدر. (مسئله؟)

شرکت صنائع: ایکی هنر ایه سینک شول هنرلر یله اورتاق بولوب اش قیلولر یدر که شرعا درستدر، ایکی تگوچینک ایکی بو یاوچینک، ایکی تیمرچینک اورتاق بولوب اش کورولری شرکت صنائع نامنده بولادر.

شرکت وجوه: شریکلرنک ماللری بولماینچه باری انابت و آبروی ایله ساتوب آلوب کسب ایتولری بو نوعدن در (صورة مسئله؟)

اجاره: بر نرسنه ذاتی ساتولماس، بلکه آندن حاصل بولغان فائده نیکنه ساتودر، بوده شرعا درستدر. (جمیع شرطلریله مقدمه ناک تمه سنده بیان ایتلور).

مقدمه دن بیسنچی فصل

نسیئه و آنک شرطلری نی بیان

مالنی حاضر بیروب ثمننی سوگره آلو (نسیئه) نامنده در که شرطلری بونلردر: برسی ثمن توله ونی بیلگولی بر وقت غه تعیین قیلودر. بیلگولی بولماغان وقتغه تعیین ایتلسه درست توکلدر، مثلاً قار یا وعاچ، آشلق یتوشکاج دیه وقت تعیین قیلسه لر، بونده نسیئه ناک شرطی طابولماغان بولادر.

ایکنچی سی: نسیئه ده مبیع برابرینه شول مبیع ناک مثلی، یا که جنسد اشی بیرلور که شرط ایتلماش، زیرا بو وقتده رباء نساء طابولادر، بو ایسه شرعا حرام در. مثلاً: اون پوط آرشنی بر مقدار سوگره معین بر وقتده اون پوط آرش آلو شرطیله بیرسه بو

درست توگلدن، رباء نسا، چونکه مبيع جنسی و مثلی برابرینه بولدی. یا ایسه اون پوط آرشنی اون پوط بغدادی برابرینه نسیئه قیلسه ده بوده درست بولماز، زیرا بونده مبيع جنسی برابرینه بولماسه ده قدره مثلی برابرینه نسیئه قیلنمشدر، بغدادی ایله آرش کیراک و زنده و کیراک کیلده مثلک اش درلر. باشقه چه ده بوطوغریده صوره مسئله لرینی قیلوب قارا کز!

رباء

(درهم ربا یا کله الرجل وهو يعلم اشد من ستة وثلاثين زنية) حدیث شریفی دخی (واحد الله البيع وحرم الربوا) آیه کریمه لرینک مفادی - آکلاتووی اوزره ربا اشد حرام و گناه کبیره دندر. حدیث شریفنک حاصل معناسی بویله در: (ربادن بولغان بر درهم که، آدم آنی بله طوروب آشار، اوطوز آلتی زندان یمانراقدر) دیمک اولور.

رباء - «رباء نساء»، «رباء فضل» دیمکله ایکی قسم بولادر. رباء نساء نرسه ایدیکی معلوم بولدی. رباء فضل بر نرسه فی اوز مثلینه برسی آرتق بولمقله صاتودر، مثلا: اون پوط بغدادینی اون بر پوط بغدادی برابرینه پیرو کبی نسیئه بولماسه ده. اما نسیئه بولما اینچه بیرلگانده مبيع نك جنسی بولماس ایسه اول وقت بر طرفی آرتق بولسه ده درستدر، ربادن بولماز، چونکه «ربا فضل» نك طالبووی ایچون مالنك جنسد اش هم قدره بر طرفی آرتق بولمقی شرطدر. بو جهتله اون پوط آرشنی اون بر پوط یا که آرتغراق، صولی برابرینه پیرو درست بولادر. زیرا آرش ایله صولی جنسد اش توگلدن لر. جنسد اش بولغان نرسه ده یاخشیلیق ناچارلق اعتبار ایتلماز، بناء علی هذا بش پوط یاخشی آرپانی آلتی پوط ناچار آرپاغه صاتودرست توگلدن. شولایوق جنسد اش نرسه لرینی مثلی برابرینه صاتشقانده بر طرفی آرتق بولماسه درستدر، ربادن بولماز اما نسیئه قیلغانده آرتق بولماسه ده رباء نساء هم حوام بولور.

قرض

بر نرسه نك مثلین آلمقچی بولوب بر کشی که کوتهر که بیرگانده وقت تعیین ایتلمزسه بواش (قرض) نامنده بولوب شرعا درستدر، وقت تعیین ایتلمسه نسیه که صاتو بولغانلقدن «رباء نساء» متصور بولوب درست بولماز. واگر مسلمانغه یاردم اینمک نیقیله بولسه صدقه لافله دن افضل بولغان عبادتن معدود بر عملدر. وزنی هم کیلی نرسه لرده هم تفاوتی بولماغان صانلی نرسه لرده قرض درست بولادر؛ بس یمورقه کبی لرده صان برلده قرض جائزدر.

قرضه آلوجی کمسه مدیون دیوب آنالادر. قرضه بیروچی کمسه فرض آرقاسنده مدیوندن هیچ بر وجهله فائده له نوی درست بولماز - ربا حکمنده بولور. اوشانداق مدیون باشقه وقتده بولماغان فائده لرینی تیکرسه قرض ایچون سانالوب مکر وه بولور. قرضه مدت اولمادیغندن بیروچی کشی قای وقتده بولسه ده مدیوندن صوراب آلورغه حقلیدر، اوشانداق مدیونگه صوراغان وقتده تولوی لازم در. اما نسیئه بولای توکلدر، اگر مدت طولارغه بر ایکی گنه کون بولسه ده همانده مدیون استهسه بیرومی وتوله می طور ورغه قادر در. (صورة مسئلهسی؟)

مگر مدیون مدت طولغانچی وفات ایتسه مدت ساقط بولوب، بیروچی کمسه استه گان وقتده وارث لرندن صورارغه قادر بولور.

مقدمه دن فصل سادس

بیع سلم بیاننده در

ثمننی حاضر بیروب مبیعنی بر مدت سوگره آلو (بیع سلم) نامنده بولوب تیوشلی شرطلرینه طوغری کیلورسه شرعا درست در.

- ۱ - مبیع نڭ نرسه ایدو کینی، صفتینی هم مقدارینی نزاع بولماسلق ایقوب بیان قیلیمق.
- ۲ - مبیع برابرینه بیروله طورغان ثمن نڭ مقدارینی بیان قیلیمق.
- ۳ - مبیعنی طابشرو وقتین بیان قیلیمق هم نسیئه ده گی کبی معین بر وقتغه تعیین قیلیمق.

۴ - اگر مبیع آغر بر نرسه بولسه طابشرو اورنینی بیان قیلیمق.

۵ - وقت عقد دن تسلیم وقتینه قدر مبیع حاضر بولوق.

۶ - ثمننی شول مجلسده قبض قیلیمق.

۷ - بائع نڭ ثمن بدلینه، یا ایسه مشتری نڭ مبیع بدلینه ایکنچی بر نرسه نی آلاوچیلقلری شرطدر. بس شول یدی شرطله بیع سلم جائز بولور.

سلم نڭ آز مدتی بر آی در. بعضیلر اوچ کون دیوبده ئه یتمشلدر. سلم ده مدت طولغانچی بائع وفات ایتسه مدت ساقط بولوب، مشتری استهسه، وارث لر نڭ قالغان مال دن حاضر طابشرمقلری لازم در.

اگر عقد مجلسنده ثمننی قبض قیلماسه لر، شول حالده آیرلسه لر، سلم فاسد بولور. ایلی صوملق نرسه سلم ایتوب شول مجلسده اوطوز صومین بیروب قالغان یکر می صومینی ایکنچی وقت بیره چک بولوب آیرلسه لر، بیرلگان اوطوز صومده سلم بولور، قالغانده سلم بولماز.

شونده بیان ایتلگان یدی شرطقه طوغری کیلمه گان مسئله. بیع سلم دن بولمازلر. (معلم افندی بو طوغریده کوب تورلی صورت مسئله لر کورسه تور).

مقدمه دن یدنچی فصل

تجارت که دائر احکام شرعیه بیاننده

آنلر: اختیار شرط، اختیار رؤیة، اختیار عیب، اختیار تعیین هم اقاله در.

اختیار شرط:

بیعده بیاع، یا ایسه مشتری یا که هر ایکاوی اوچ کونگه، یا کیمگه اختیار شرط قیلسه لر شرعا جائز بولوب (اختیار شرط) دیه آنالور. شول مدت ایچنده بیعنی بوزغان کشی اییده شینه بلدرمک کیرهک، اگر بلدرماسه، مدت اوتکان بولسه رضاسی ثابت بولور. اختیار بیاع طرفنده بولسه مال هنوز بیاع ملکنده بولور. گر چه مشتری قبض قیلغان بولسه ده، بووجهل مذکور مدتده مال مشتری قولنده هلاک بولسه آنالغان ثمن معتبر بولماس، مشتری یا لکنز قیمتینی تولر، اگر اختیار مشتری طرفنده بولسه بو وقت بیاع ملکندن چقار مشتری ملکینه کرمای طورور، شولوق مال مشتری قولنده هلاک بولسه آنالغان ثمننی توله وی لازم بولور، قیمتینی گنه توگل. (صورة مسئله نیچک؟)

اختیار رؤیة:

بر مالنی کورماینچه تل برله یا که اشاره برله بیان قیلنووینه قاراب آلاچ کورگاننک صوکنده، گر چه مبیعده عیب بولماسه ده، مشتری شول بیعنی بوزارغه اختیار لیدر، بو (اختیار الرؤیة) دیوب آنالدر. اما نرسه خواجه سی اوز نرسه سیننی کورمای ساتسه ده کوروب ساتقان حکمنده در، بیاعغه اختیار رؤیة بولماز. اگر بیاع مبیعنی مشتریگه کیتوروب بیرسه مشتری رد قیلماز. ایمدی بو وقتده ده رد قیلوق استاسه عقد قیلغان اورتغه شول مبیعنی ایلتوب بیاع طابشوقی لازم بولور. (صورة مسئله نیچک؟)

اوزنده اختیار بولغان کمسه کوروندن قبل شول مالنی ایکنچی بر کمسه گه ساتووی درستدر، لکن بو آلوچیغه اختیار بولماز. رؤیة ده، مقصود برن کورو معتبردر. بو جهته بر کمسه بر مالنی آلانده مقصود برینی کورگان بولسه، باشقه برلرنی کورمگان بولسه ده آنکا اختیار بولماز، اوشاندق بر کمسه آلا طورغان مالینک مقصود برینی کورمه گان بولسه گر چه باشقه برلرنی کورگان بولسه ده آنکا اختیار بولور. (بو مسئله لرنگ صورتی نیچک؟)

اختیار عیب:

مشتری آلمان مالندن بائعهده وقتده بولغان بر عیبنی طابسه، آلمان وقتنده بلمه گان بولسه شول مالنی قایتارغه اختیاری باردر، بونی (اختیار عیب) دیورلر. اگر عیبنی

بلگان دن سوگرده شول مالدە عادتچە تصرف قىلسە اول وقتدە راضى بولغان بولور،
 قايتارو اختياري بىتەر، اما اوز قولندە دە عيىلنگاندىن سوگرەغنه بائعدە وقتدە بولغان
 عيىبى ظاهر بولسە بو وقت قايتارغە اختياري بولماسە دە نقصانىنى بائعدن آلورغە،
 ياكە عيىبى ايچون بىياسىنى كىموتدررگە اختياري بولور. طعام آلوب آشاغاننىڭ
 سوگندە ايسكى عيىبىنى بلسە امام اعظم فاشندە تولە تورگە دە اختياري بولماز، اما امام
 محمد فاشندە اختياري بولور.

خيار تعيين:

يكي يا اوچ دانە نرسە دن برسىنى اوچ كون ايچندە خوشلاب آلماق ايچون اختيار
 شرط فيلودر، شرعا درست بولوب بوگنا (خيار تعيين) نامى بىرلمشدر.
 بونىڭ شرطلىرى: ۱ - هر قايسىنىڭ بىالرى آنالغان بولسون.
 ۲ - سايلاناچق نرسە اوچدن آرتق بولماسون.
 ۳ - آرادن برسىنى بىلگىلەو شول اوچ كون ايچندە بولسون.
 (صورة مسئلة نىچك؟)

اقاله:

قىلغان بىعنى قايتارشىمق وبوزشمق اقالە نامندە در. بائع ومشترينىڭ رضالقريلە
 حاصل بولور. بائع ثمن نىڭ مثلىنى هم بئونلەينى، مشتري دغى مبيع نىڭ اوزىنى
 قايتارشىمقلىرى شرطدر؛ اگر مبيع كىموگان بولسە قالغان قدرندە دە جائز بولور،
 اما آرتدروب بىرمىكى يا كە مبيع بتون حالندە ثمننى كىمتوب آلماق اصلا درست
 بولماز. اگر اقالە مسلمان آدمنىڭ اوتنووى بوينچە هم آنى قزغانلىقدن بولسە بو وقت
 (من اقال مسلمانا بىعته اقاله الله تعالى عشرته يوم القيامة) حديث شريفنىڭ آكلاتونچە
 اقالە ايتوچى الوغ اجرلىر ايله مأجور بولاچقدر. حاصل معناسى بويىلە در: (بر كەمسە
 مسلمان آدمنىڭ بىعسىنى قايتارسە الله تعالى قيامت كوندە اول بندە نىڭ گناھلىرىنى
 پارلقار) دىمكىر.

مقدمە نىڭ تىمەسى

اجارە وبىدوع مكر وهه بيانندە

اجارە: بر نرسە نىڭ فائدە سىن ساتودر كە شرعا درست بولمىقنە رعايەسى لازم
 بولغان شرطلىرى باردر. اگر شول شرطلرغە طوغرى كىلمەز ايسە اجارە صحىح بولماز.
 اجارە نىڭ مثالى: خانەنى ايچندە طورورغە، كىموتى كىموب فائدە لە نورگە، قورالنى استعمال
 ايتوب فائدە سىن كورورگە بىرو كىى در.

اجاره ده رعایه سی لازم بولغان شرطلر:

- ۱ - اجاره گه بیرلگان نرسه نڭ فائده سی معلوم بولو.
- ۲ - فائده له نو مدتین بیان ایتو. (مثال نی کبی؟)
- ۳ - فائده برابرینه قویلغان اجره معلوم بولو.
- ۴ - اجره، مقصود بولغان هم نرسه نڭ عرفده بولغان فائده سی ایچون بیرلسون!
- ۵ - اجره اجاره گه بیرلگان نرسه نڭ اوزندن حاصل نرسه بولووی شرط ایتلمه سن!
- ۶ - بر نرسه نڭ ذاتی اجاره گه آلنماز سزلیق.

اجاره گه دائر مسئله لر

برنجی: شول صاندق نڭ ایچنده بولغان نرسه نی اوچ آی فائده له نور گه سپکا اون صوم برابرینه بیردم دیگاج، صاندقده نرسه اولدیغینی بلمدیکی حالده ئه یتولمش کیمسه راضی بولوب آلسه ده بواجاره شرعا فاسد بولادر، زیرا بونده صاندقده غی نرسه نڭ ذاتی ده جنسی ده بیان ایتلمدیکندن برنجی شرط بولمادی. اگر بر نرسه نڭ جنسی گنه بیان ایتلمسه ده آنڭ فائده سی بیان ایتلگان بولادر، مثلا شول آطنی اجاره گه بیردم دیو کبی، زیرا معلوم که آطنڭ فائده سی جیگودر، گر چه بوسی ئه یتلما گان بولسه ده اجاره نڭ شرطی طابولغان بولور.

ایکنجی: مین سپکا شول آطنی باری سراپکنده طوتو ایچون، یا که شول کیومنی خانه گنه ئلوب طور و ایچون بیش صوم برابرینه فلانچه مدتکه بیردم دیسه هم آلوچی قبول ایتوب آلسه ده بواجاره دن بولماز، زیرا بونڭ دورتنچی شرط طابولمادی، آطنڭ فائده سی جیگو، کیوم نڭ فائده سی کیودر که سراپده طوتو، خانه ده ئلوب طور و ایچون گنه اجره بیرو لازم بولماز.

اوچنجی: مین سیننی بر آغنه کیوم تگوب طور ورغه یاللام. خدمت حقڭ اوزڭا اوچ کیوم تگو وڭ بولور دیسه، بوده صحیح بولغان اجاره دن سانالماز، بینشچی شرطنڭ طابولمادیقی ایچون.

دورتنچی: مین سپکا شول قویلر نی بیردم اوستندن یونلرن آلوب فائده له نور گه، یا که شول بولوننی بیردم بچانن چابوب آلورغه، یا که شول کولنی بیردم بالقلرن طوتوب فائده له نور گه دیسه بواجاره ده صحیح بولماز، بونده اجاره گه بیرلگان نرسه لر نڭ ذاتی آلدقنی چمتندن آلتنجی شرط طابولماغان بولادر. ایمدی بوندای طوغر یلرده بوره وشچه درستله و ممکن:

مثلا معین مقدار بر بولوننی معین مقدار طور ورغه یا که شونده یاتورغه بیرو، شونده بولغان بچاننی آلوچیغه مباح ایتدر، کولنی دخی قوینوب فائده له نو

ایچون بیروور بالقرنی مباح ایندر. ایشته شول طریقہ تجویز ممکن اولور (۱).

بیعده مکروه بولغان اشلر:

- ۱ - جمعه کون اولگی اذان فیلنچاچ ایتلگان سودا.
 - ۲ - نجش یعنی مشتری نی قزقندر و ایچون اوچنچی آدمئک کیلوب بها آرتدر ووی.
 - ۳ - بائع ننگ مبیعنی آنده بولماغان صفتلر ایله مافتا ووی.
 - ۴ - بائع و مشتری کیلشکان دن سوکره اوچنچی آدم کیلوب مین اوچسزراق صانام، یا که مین قیمت رکه آلام دیوب عقدنی بوز مقی در.
 - ۵ - احتکار یعنی بار آشلقنی جیوب بها کوتارلسون ایچون صانامی طور ودر (اوز زراعتندن حاصل بولغان آشلقنی صافلا وده گناه یوقدر).
 - ۶ - اگر شهر خلقینه یا که بازار بهاسینی بلمای آلدانوب ساتوچیننگ اوزینه ضرر کیلوردای بولسه چیندن کیله طورغان آشلقنری قارشى باروب آلدور.
- بس شول اشلر جمله سی مکروه عمللردن بولوب بیعنی بوز ماسه لرده اشله وچیلر گناهی بولورلر.

مقاله اولی نکاح بیاننده

بو دخی مقدمه کبی بدی فصلدر.

برنچی فصل

نکاح و آنک عقلاً و نقلاً تیوشلی بر اش اولدیغینی بیان.

نکاحنک لسان شرعده معناسی (عقد خاص موضوع لعل الوطی) در که خاص بولغان بر عقددر که، آنک سببلی وطی حلال اولور دیمکدر.

دین و دنیا مصلحتلرینی دخی الله ننگ قلرینی و رسول الله امتیننی کوبایتو کبی

بر طاقم سببلرینی مشتمل بولدیغندن عقلا ده تیوشلی بر اشدر. (فَانْكَحُوا مَا طَابَ

لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِمَّا وَرِثْتُمْ وَرِثَاف) آیه کریمه سینده دخی (تَنَاكَحُوا تَوَالِدُوا،

تَكَثَرُوا فَاِنَّ ابَاهِي بِكُمْ الَامَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ (۱)) دخی (النِّكَاحُ سُنَّتِي فَمَنْ رَغِبَ (۲))

(۱) معلم افندی بونده شولره وشچه کوب تورلی مثاللر کیتوروت شرطلرغه طوغری کیلوب

کیلدی کینی شا کردلردن صوراب اجاره مسئله لرینی آشکلاتور!

(۲) بعضیلر «بکم» دیوب اوقودقلری کبی «بکم» دیوب اوقوغانلرده باردور. اول وقتده

امتلرنک کوبیلگی ایله معاسنده بولادر. «بکم» دیوب اوقو شافع و مقبولر کدر.

(۳) رغبه کلمه سی (عن) ایله استعمال یوز دوندور، اعراض ایتو معناسنده بولوب، (فی) ایله

استعمال ایتولسه، قزوغو، میل ایتو معناسنده در.

عَنْ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي) حديث شريف لرينه بناءً شرعاً دخی تيوشلى و امر مهدوح در .
اگر شهوت غالب بولوب، حرامغه نوشمك خوفى بولسه اول وقت نكاح واجب
بولور. اما خاتون حقيمن ادا قیلودن قورقسه، يا كه ظلم قيلمقى خوفى بولسه اول
وقت نكاح مكروه بولور.

مقاله اولی دن ایکنچی فصل

محرمات فی النكاح = یعنی نکاحی حرام بولغانلرنی بیان.

برینک آخرينه نکاحی حرام کمسه لر یکر می بردر که یدیسى نسبا یعنی نسل
وقراند اشلق سببلى بولور لر. یدیسى رضاعا یعنی چیت خاتون نك سوتین ایمو سببلى
حرام بولور لر، دورتسى مصاهرة - قاپیشلق سببلى حرام بولور لر. ایکیسى جمعا، برى ده
کفرا حرام بولور لر.

نسبا حرام بولغان یدی کمسه لر بولردر که شوکا دلیل بولغان آیه کریمه نك
تفسیرنده جمله سى کورساتوله در. (سوره نساء)

أَسْتَعِينُ بِاللَّهِ: حَرَمَتْ عَلَيْكُمْ یعنی سز نك اوز یگز که حرام قیلندی:

- ۱ - أُمَّهَاتُكُمْ - اوز آنالریگز!
- ۲ - وَبَنَاتُكُمْ - دخی اوز قزلریگز!
- ۳ - وَأَخَوَاتُكُمْ - وقز قزنداشلریگز!
- ۴ - وَعَمَّاتُكُمْ - و آناکز ایله بر طوغمه قز قزنداشلریگز!
- ۵ - وَخَالَاتُكُمْ - و آناکز ایله بر طوغمه قز قزنداشلریگز!
- ۶ - وَبَنَاتُ الْأَخِ - دخی ایر قزنداشیگز نك قزلری!
- ۷ - وَبَنَاتُ الْأَخْتِ - دخی قزنداشیگز نك قزلری دیمکدر.
- ۸ - وَأُمَّهَاتُكُمْ اللَّائِي أَرْضَعْنَكُمْ - دخی سز که سوت ایمزگان آنالریگز
حرام بولدی.

۹ - وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرِّضَاعَةِ - دخی ایهودن بولغان قز قزنداشلریگز حرام
بولدی دیمکدر.

رضاعا دخی: بنت، عمه، خاله، بنت اخ، بنت اخت حرام بولمقل، مجوعه سى دخی
یدی بولور.

مصاهرة یعنی فاینشلق سببلی حرام بولغان دورئیسى:

۱ - ام زوجته - یعنی خاتونینک آناسى، کیرهك خاتونغه وصول بولسون و کیرهك بولماسون.

۲ - بنت زوجته - یعنی خاتونینک قزى، اگر خاتونغه وصول بولغان بولسه، اما وصول بولماغان بولسه اول وقت آناسینى طلاق ایتوب قزینى آلسه ده جائز بولور.

۳ - حلیلة ابنه - یعنی صلبى اوغلینک خاتونیدر.

۴ - منکوحه ایهه - یعنی آناسینک نکاحلانمشی حرام بولور. یعنی اوگی آناسى.

جمعا حرام بولغان ایکیسی:

۱ - جمع بین الاختین - یعنی برسین ایر، ایکنچیسین خاتون فرض قیلوب قاراغانده آرالارنده نکاح صحیح حاصل بولماز دای ایکی قز قزندانیشنى جمع حرامدر.

۲ - الزیادة علی الاربع - یعنی دورت اوستینه ینه آرئدرو حرامدر. کمنى بولسه ده.

کفرا بولغانى

مؤمن ایله کتاییدن غیر خاتوندر، آنلرنى نکاح صحیح بولماز.

یوقاریدهغى آیه کریمه نك آخرى بولغان (وَأَمَّا نَسَائِكُمْ وَرَبَائِكُمُ اللَّائِي

فِي حُجُورِكُمْ مِّنْ نِّسَائِكُمُ اللَّائِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ

عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ الَّذِينَ مِّنْ أَصْلَابِكُمْ وَإِن تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأَخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ

سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا) قول شریفلریله شول کورساندیکمز کسه لر نك

نکاحلری حرامقلری بیان ایتلمشدر.

دخی

اوزى ایله زنا قیلغان، یا که شهوت ایله فرجین کورگان بر خاتوننک قزینى و آناسینى نکاح حرام بولور. اوشانداق بر خاتون بر ایرنى شهوت ایله طوتسه اول ایرنک آناسى هم اوغلى بو خاتونغه حرام بولور. بو شهوت ایله طوثیق سببلی بولغان حراملق یا کیشلق ایله طوتقاندده حاصل بولور، مثلا بر خاتون یوقو آراسنده یا کیش ایرینک اوغلینى شهوت ایله طوتسه ایرینه حرام بولوب ئه ورلور، یا که ایر، خاتونى فرض قیلوب کیلینینى شهوت ایله طوتسه کیلینى اوغلینه حرام بولور.

مقاله اولی دن اوچنچی فصل

رضاع بیاننده.

رضاع لغتده صورمقدر، شریعتده مدت مخصوصهده یعنی بالاغه ایکی یاش یارم اولمادیغی حالده بر خاتوننی، گر چه بر کره گنه بولسون، ایوب آنده حرمة رضاعیه و آنالقی ثابت بولمقدیر؛ شول مدت ایچنده بر بالا بر خاتوننک سوتین ایسه (یحرم من الرضاع مایحرم من الولادة) حدیث شریفینک مفهومانجه نسبا بولغان صورتده حرام بولاچق کیمسه لر جمله سی حرام بولوب نه ورلور، برینک آخربنه نکاحی صحیح بولماز. رضاع ایسه شریعة اسلامیهده درست بولوب، قبل الاسلام دخی عربلر آراشنده شایع بولغان عادتلردنر، لکن کورکام خلقلی خاتوننی اختیار قیلو تیوشلیدر.

رضاعه دائر برقدر مسائل

ا — بر خاتون ایکی یاش یارمدن کیم بر قز بالانی یا کیشقنه بولسهده ایبزه شول قزنی اوسکندن سوکره ایمرگان خاتوننک ایرینه نکاح درست توگل (نی ایچون؟) اوشانداق شول خاتون شول قزنی اوزینک اوغلینه آلوب کیلون اینووی درست توگل (نی ایچون؟) دخی شول خاتوننک انسینهده شول ایمرگان قزنی نکاحلاو درست توگل (نی ایچون؟) (۱)

ب — بر خاتون رضاع مدتده اوزینک سوتینی صاوب طعامغه قوشوب آشانسه امام اعظم قاشنده حرمة رضاعیه ثابت بولماز.

ج — اگر رضاع مدتک سوتنی صیوق نرسه گه قوشوب بیرسه کوبلک اعتبار قیلنور، سوت کوب بولسه حرمة رضاعیه ثابت بولور، کوب بولماسه حرمة رضاعیه ثابت بولماز.

د — اگر رضاع مدتده بر بالاغه ایکی خاتوننک سوتی قوشلوب اچرلسه امام اعظم ایله امام ابویوسف قاشنده قایمی خاتوننک سوتی غالب بولسه تحریم اول خاتون سوتینه متعلق بولور، اما امام محمد قاشنده هر ایکیسینک سوتینه تحریم متعلق بولور.

مقاله اولی دن دورتنچی فصل

نکاحنک شرطلرینی بیان:

نکاحلری بر برینه درست بولماغانلر (محرم) دیب، نکاحلری درست بولغانلر (نامحرم) دیوب آتالدر. نکاحلری درست بولغان کیشیلرنک آرالرنده نکاح حاصل

(۱) معلم افندی بونده شول طریقه مسئله لر کیتوروب نی ایچون عدم جوازن شا کردلردن ایتمزوب آنارنک ذهنلرینی آچارغه طرشور.

بولمقى ودرستلىكى ايچون بيش شرطى باردىر آنلر: ۱) عقد، ۲) حضور شاهدين، ۳) رضا طرفين، ۴) مهر، ۵) كفائت در. شول بيش شرط بىرهم بىرهم بيان ايتوله در.

۱ - عقد

ايجاب و قبول ايله يعنى كياو وقزنىڭ، يا كه وكيل لرىنىڭ آلدىم بىردىم قيلمقلىرى ايله طابولاطورغان اشدر. متعاقدىن يعنى عقد قىلوچىلارنىڭ اولگىسىنىڭ سوزى ايجاب، ايكنچىسىنىڭ سوزى قبول دىوب آتالادر.

بو ايجاب قبول لفظىنىڭ هر ايكىسى اوتىكان زمانغه دلالت قىلاطورغان سوزلردىن بولورغه كىرەك، يا ايسه برسى اوتىكان زمانغه دلالت قىلاطورغان، ايكنچىسى امر لفظلردىن بولسەدە عقد بولور. مثاللىرى: مېن سېنىڭ قزىڭنى جفتلىدىم دىگانده قزنىڭ آتاسى سىڭا قزىمنى جفتلىدىم دىسە. يا كه برسى مېڭا قزىڭنى جفتلىدىم دىگانده قزنىڭ آتاسى جفتلىدىم دىوب جواب بېرسە ايجاب قبول تمام بولادر. اما قزىڭنى مېڭا جفتلىدىرسىڭ دىگانده قزنىڭ آتاسى جفتلىدىم دىوب جواب بېرسەدە عقد بولمىدىر، زىرا بونلر اوتىكان زمانغه دلالت قىلاطورغان سوزلردىن توگىلدر.

نكاح عقدىدە ايجاب قبول لفظلىرىنە: تزوج، هدىه، خاتونلىق، نكاح، جفتلىك كىي سوزلردىن قايىسى استعمال قىلىنسەدە درست بولور. (مثاللىرىنى كورساتىڭىز!) كياو ايله كىلەن مجلس عقدىدە هر ايكىسى حاضر بولسەلر اشارت بىرلە تەيىن ايتلسەدە عقد درست بولور، اگر آنلر حاضر بولماينچە وكىل وولىملىرىگىنە بولورسە اول وقت هر ايكىسىنىڭ اسملىرىلە بىلدىمك اگر اسملىرى ايله دە بىلەنسەلر بولسە آتا و بابالرىنى ذكر ايله بىلدىمك لازم بولور.

صورة عقد: مثلاً كرىم آغا! سىن اوزىڭنىڭ قزىڭ زىتونەنى اىللى صوم مهر بىر بىرىنە عبد الله عبد الرحمن اوغلىنە حلال خاتونلىقىغە وكالە وولايتە راضى بولوب بىردىمى؟ سىن عبد الرحمن آغا! اوزىڭنىڭ اوغلىڭ عبد الله غە كرىم قزى زىتونەنى اىللى صوم مهر بىر بىرىنە حلال خاتونلىقىغە وكالە وولايتە قبول قىلوب آلدىمى؟ دىگانده هر ايكىسى بىردىم، آلدىم دىسەلر عقد نكاح تمام بولور. (اگر باشقە شرطلىرى دە طابولغان بولسە) خطبە شرط اىماز، لىكن عقدنىڭ خطبە صوڭنىڭ بولمىقى سنت هم ادبىكە غايەت موافق بىر اشدر.

۲ - حضور شاهدين

يعنى ايكى اير شاهدىڭ، يا كه بىر اير، ايكى خاتون شاهدىلارنىڭ مجلس عقدىدە حاضر بولوب ايجاب هم قبول لفظلىرىنى بىر يولى ايشتمەكلىرى شرطىر. ايرىم ايرىم شاهدىلر حضورىدە عقد اجراء قىلىسەلر درست بولماز. دىخى شاهدىلارنىڭ عاقل، بالغ، عز بولمقلىرى شرطىر.

۳ - رضاء طرفین

یعنی نکاح ایتوله طورغان یکت ایله قزئڭ شول نکاحغه راضی بولشمقلىرى شرطدر، اگر بر طرفقنه راضی بولماسه ده نکاح درست بولماز. یکتنى - زوج قزنى - زوجه دیوب تعبیر ایتبز.

زوجه نڭ رضالقی استیدان یعنی نکاحغه اذن صور او ایله بلنور. اگر زوجه نڭ اولگی نکاحی بولسه هم اذن صور اوچی آناسی، یا که آناسی قوشقان کشی بولسه اذن صور اغان وقتده قزذن انکار علامتی کورنمه سه شول کفایه در، رضالقینی آچی بلدرماسه ده رضالقندن سانالور، اما آناسندن باشقه ولی و وکیلی اذن طلب قیلسه، اول وقتده صراحة رضالقی شرطدر.

دخی زوجه اولده بر نکاح کورگان بولسه اذن صور اوچی کم گنه بولسه ده صریح اذندن باشقه نکاح تمام بولماس. شولایوق زوج رضالقیده.

نکاح فضولی

اگر بر طرف نڭ خبرندن باشقه نکاح ایتلسه نکاح فضولی نامنده بولوب درست در. لکن بونک حکم شولدر، که: بلمی قالغان طرفی نکاح خبرینی ایشکانندن سوکوره رضالق بیرسه نکاح درست و شرعی بولوب کیتهر، اگر رضالق بیرماسه نکاح ویران بولور. نکاح وقتنده خبردار بولا طور و بده رضالقی معلوم بولماسه سوکوره راضی بولسه ده نکاحی نکاحدن سانالماز.

ع - مهر

(فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً) آیه کریمه سینڭ دلالتینه بناءً نکاح نڭ مهر برابرینه بولمقی واجب در. اقل مهر اون درهم در که شوندن کیم گه رضالسنه لده اون درهم لازم بولور. اگر اون درهم دن آرتق مهر اتالغان بولسه فی قدر بولسه ده زوج نڭ توله مکی لازم بولور.

آتالغان مهرنی وقت نکاحه بیرمک لازم بولور، اگر بر قدرینی وقت نکاحه بیروب بر قدر یسنی سوکوره غه قالدرسه لدر، رضالقلى ایله بولغانده بوده شرعا درست، نکاح وقتنده بیرلگانی (مهر معجل)، قالغانی (مهر مؤجل) ناملرنده بولورلر.

مهر معجلنی آلاغچه خاتون اوزینی ایرینه طابشرماسقه اختیارنی باردر. اما مهر مؤجلنی نکاح بافی بولغانده زوج تسلیم ایتمی طور سه ده گناهی بولماز. زیرا آنڭ تسلیم وقتی خلوت صحیحه دن سوکوره طلاق ایله، یا که خلوت صحیحه دن قبل بولسه ده زوجین دن برسی نڭ وفات بولووی ایله نکاح کیسلگان صورتده در.

بوڭكا دائر بر قدر مسائل

ا — مسئله: اگر برده مهر سويلامانچه نكاح فيلغان بولسەلر بۇدە شرعا درست در، بو وقت دە مهر مثل بېرمك لازم بولور. مهر مثل قزنىڭ بر طوغمەلر يەنە قاراب بېرلور. اگر بر طوغمەلر بولماسە آتاسينىڭ قز قزنداشار ينىڭ مهر يەنە قاراب بېرلور، آتاسينىڭ مهر يەنە قارالماز.

ب — مسئله: اير مهر مسمانى يعنى آتالغان مھرنىڭ بار چە سىنى خاتونغە تابشور ووى يعنى آندە خاتوننىڭ حقى ثابت بولادىر: آرالارندە خلوت صحىجە بولغاندىن سوڭرە طلاق ايتلگان صورتدە، يا ايسە خلوت صحىجە بولماسە دەز وچىن دن برسى وفات ايتگان تقد يردە.

ج — مسئله: بر قزغە يوز سوم مهر آتالغان بولسە نكاحدىن سوڭرە خلوت صحىجە دن

ئلك اير بونى طلاق قىلسە، آتالغان مھرنىڭ يارتىسى بولغان ايللى سومنىغە بېرور (۱)

د — مسئله: هيچدە مهر آتالمى نكاح ايتلگان بر خاتوننى ايرى خلوت صحىجە دن

ئلك طلاق قىلسە بو خاتونغە متعە يعنى بر فوات كىوم بېرمكلىكى لازم بولور. خاتوننىڭ

درجە سىنە قاراب كۆلمەك، ياولوق، باش بوركانچىگى كىى نرسەلر بېرلور (۲).

خلوت صحىجە شولدىر كە: حسا، يا ايسە شرعا، يا ايسە طبعا، و طى دن مانع بر نرسە

بولمادىغى حالدە خاتون ايلە ايرنىڭ آولاقدە بولمقلىرى و كورشىكلر يدر. مثلاً: و طى دن

مانع نرسەلر آورو، رمضان روزەسى، يا ايسە برسىنىڭ احراملى بولمقى، يا ايسە

خاتوننىڭ حىض و نفاس كورە طورغان وقتى بولمقىدر. بس شونداى سببلردن برسى

بولغاندە خاتون ايلە ايرنىڭ كورشووى صحىج بولغان خلوتدن سانالماز.

۵ — كفائت

يعنى ايرنىڭ خاتونغە كفو بولمقى شرطلر، بناءعلى هذا بر خاتون اوز يەنە كفو

بولماغان بر اير كە بارسە و ايلار ينىڭ بو خاتوننى آيروب آلورلى مېكندىر. اما كفائت

اير جاتىندىن بولمقدىر، خاتون جاتىندىن معتبر توگىلدىر.

عربلر نسل و نسبىدە كفو بولوب بولمادىغىن اعتبارغە آلالر، اما عجملر ايسە

اسلامدە، آزادلىقدە، دىانتدە، بايلقدە، ھنردە ايرنىڭ خاتونغە كفو بولوب بولمادىغىنى

اعتبارغە آلالر. بو وجهلە اوز يىگنە مسلمان بولغان بر اير اوز يەنە آتاسىدە مسلمان

بولغان بر خاتونغە كفو توگىلدىر، يا ايسە اوز يەنە آتاسىدە مسلمان بر اير اوزى آتاسى

(۱) وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ. الخ.

(سورە بقرە ۲۲۶ آيەنىڭ موجىبى).

(۲) لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً

وَمَتَّعُوهُنَّ. الخ. (سورە بقرە ۲۲۷ آيەنىڭ موجىبى).

هم باباسی یعنی آناسینک آناسی مسلمان بولغان خاتونغه کفو بولماز؛ اما اوزی هم آناسی دخی آناسینک آناسی مسلمان بولغان بر ایر کوب آنالری مسلمان بولغان خاتونغه کفودر. آزادلقده دخی شول ره وشچه یورتلور.

دیانتده کفائت شرط بولد یغینه بناء فاسق بر ایر صالحه بولغان قزغه کفو تو گلدر. بایلقده دخی کفولک کیره کلکینه بناء مهر معجل ونفقهنی مالک بولماغان ایر بای خاتونغه کفو تو گلدر؛ اما مهر معجل ونفقهنی مالک بولسه بای خاتونغه ده کفو بولور. هنرده کفائت شرط ایدی. بناء علی هذا تیری ایله وچی، یا ایسه چیلک بویا وچی بر ایر آپتیک مغازه سی طوتوچی، یا که اصل طاشلار ایله سودا قیلوچو بر خاتونغه کفو تو گلدر.

مقاله اولی دن بییشنچی فصل

نکاحنک آداب وحقارینی بیان ایتهر

(من نکح المرأة لِمَا لَهَا وَجَمَالَهَا حَرِمَ مَالُهَا وَجَمَالَهَا وَمَنْ نَكَحَهَا لِدِينِهَا

رَزَقَهُ اللَّهُ تَعَالَى مَالَهَا وَجَمَالَهَا) حدیث شریفینک مفهومی اوزره مالی کوب بولغان، اوزی چیبهر بولغان خاتوننیغنه صایلاودن بیگروهک دیانتی وانصافی بولغان هم نسب جهتندن معتبر بولغان خاتوننی اختیار قیلیمقدر؛ حدیثنک معناسی بویله در: (بر کسه خاتوننی مالی وجمالی ایچوننگنه نکاحلانسه مالندن وجمالندن محروم قالور. وبر کسه خاتوننی دیانتی ایچون نکاحلانسه الله تعالی اول کشیگه خاتونینک مالینی ایرشدرور) دیمکدر.

الوغلر ئه یتکانلر: خاتون ایردن دورت اورنده کیم بولسون ودورت اورنده ایرندن آرتق واوستون بولسون دیوب. ۱- یاشده، ۲- بویده، ۳- نسبه، ۴- مالک خاتون ایرندن کیم بولسون، اما ۱- کورکاملکده، ۲- ادبه، ۳- خلقده، ۴- تقوالقده خاتون ایرندن آرتق بولسون!

آرتق اوزون، یا که آرتق تبانهک خاتوننی اختیار قیلیمق، ادبسر وفاحشه خاتوننی اختیار قیلیمق، یاش بولا طوروب قارچقنی، یا ایسه قارت بولا طوروب یاش بر قزنی اختیار قیلیمق، غیبت سویله وچی وکوب کولوچی خاتوننی اختیار قیلیمق نکاحنک آدابندن خارج اشلردر.

با کره قز آلمق، آلونیتی ایله نکاحدن اول قزنی قارامق وکورمک، مهرنی آرتق قیلماز سزلق، کیلون وقودالر قوطلاب ریاسز هدیه لر بیرشمک، نکاحنی آشکاره قیلیمق، وجمعه کونی کبی مبارک کونلرده قیلیمق، طوی ایتوب قرداش قبیلنی طعاملاندرمک تقاخر واسراقدن باشقه طوی مجلسلری یاصامق نکاحنک آداب وحقارندنلر.

مقاله اولی دن آلتنچی فصل

نکاح سببلی ثابت بولغان حقلرنی بیان ایتەر

ایرنک خاتون اوزرنده بولغان حقلری:

خاتون ایرینک هر بیورغین طنگلار، ایرینک رخصتندن باشقه بر اشدہ قیلماز، اذنسز خانه سندن چغوب یورماز، هم اوز خانه سینہ ایرنک اذندن باشقه قوناق کرتمز و کیلنگان قوناق لرغه ایرنک رخصتندن باشقه طعام بیرمز، گرچه اوزینک فرنداشلری بولسه ده، (مگر آنا آناسینی هفته ده بر کره، باشقه محرم فرنداشلرینی یلده بر کره ایرینک رخصتندن باشقه ده خانه سینہ کرتکی جائزدر). اوز بالاسینی هم ایرنک بالاسینی و باشقه چه ایرینک یاقنلرینی الوغلار، ایرینک مالندن رخصتندن باشقه صدقه ده بیرمز، ایرینه تیوشلی خدمتلرنی و عرفده خاتونلر اشلی طورغان خانه ایچنده گی اشلرنی اشلر (آش پشرو، خانه فی چپوشدرو، کیوم یوو، یاماو، تگو کبی اشلردر).

خاتوننک ایر اوزرنده بولغان حقلری:

ایر خاتونینی اوزلرینه موافق درجه ده نفقه لندرو، هم کیوندرو، یاتمق طورمق و نه رسه لرینی قویمق ایچون مخصوص اورنلرینی حاضرلر، اسراف بولماسدای قدرده صارانلق قیلماز. برده عیبی بولمادیغی حالده اورشماز، شلته له مز شرع شریف که مخالف اشلرینه اصلا راضی بولماز، شرع غه مخالف اشلری کورنمدیکی حالده برده یوقدن خاتونینه به یلانوب آنی رنجتمز، خاتونی اوزینه ضرور مسئله لر فی بلمز ایسه آنلرنی اوگراتور و بلدرور، خانه طشندہ بولغان اشلرنی جمله سین ایر اوزی اشلر، خانه ایچنده گی اشلرنی ده خاتون اختیارا اشله ماسه آنی کوچله ب قوشا آلمان، اگر خاتون یاش بالاسینی ایتمه سده ایر آنی کوچله ب قوشا آلمان، بلکه ایتمه وچی خاتون یاللا. خاتون اوزی رضالق کورسه تما گانده ایر اوزینک فرنداشلرینی هم ایکنچی خاتونندن بولغان بالاسینی آنک یاننده و بولمه سنده طوتماز. بس ایر ایله خاتون آراسنده شونک کبی حقلر باردر که جمله سینہ رعایه لازم بولور.

مقاله اولی دن یسدنچی فصل

قسم — یعنی خاتونلر آراسینی تیگرلماک بیاننده

الله تبارک و تعالی قرآن کریم ده (فَانِكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنِي

و ثَلَاثَ وَرَبَاعَ) یعنی سز خاتونلردن کوکلیکیز که خوش بولغانلرنی ایکنینی، اوچنچی، دورتنی آلیکیز دیوب دورت که قدر خاتون آلورغه رخصت بیرسه ده شولوق آیتنک

آخرنده (فَإِنْ خِفْتُمْ أَلا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً) دیوب بیورادر. معناسی: (اگر آرا لرینی شریعت قوشقانچه تیگزلاودن قورقسه کز برنیگنه آلیکز) دیمکر. بس ضرورت اقتضاسیله بردن زیاده خاتون آلسهده تیگزلاوده اصلا قصولق قیلو یارامی در ناکه (مَنْ كَانَتْ لَهُ امْرَأَتَانِ وَمَالَ إِلَىٰ أَحَدِيهِمَا فِي الْقِسْمِ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَشِقَهُ مَائِلٌ) حدیث شریفینک آکلاتونچه قیامت کوننده بریافغه چالش یورلماسون. حدیث ناکه معناسی: (برکشینک ایکی خاتونی بولسه تیگزلاوده بونلردن برسینه میل قیلسه (آوشسه) بوکشی قیامت کوننده الله تعالی حضورینه بر یاغی آوشقان حالده یعنی چالش بولوب کیلور) دیمکر.

ایمدی بردن آرتق خاتونلری بولغان کشی گه تیوشلی بولادر: هر قایوسین بردای نفقه لندرمک و بردای کیوندرمک و هر قایوسینه مخصوص خانه، یا که طنچ بولمه حاضرلمک، کیچ یانلرینه یاتونی نوبت ایله قیلوق. سفرگه آلوب چغوده نوبت لازم بولماسهده یعنی استاگان خاتونن آلوب کیتو جائز بولسهده شو باغا صالدرمق طاغن اولی و اوفق در.

مقاله ثانیه طلاق بیاننده در

بو دخی یدی فصل اوزره در

برنچی فصل

طلاق، و شریعت مطهره اسلامیهده نی ایچون آکا رخصت بارلغینی بیان طلاق لغتده کیتارو معناسنده در، شریعتده ایسه (رَفْعُ قَيْدِ النِّكَاحِ فِي الْحَالِ أَوْ الْمَالِ بِالْفِطْرِ مَخْصُوصٍ) عباره سیله تعریف ایتوله در. معناسی: (نکاح باغنی کوته رمکدرکه، حاضر، یا ایسه کیله چکده، خاص بولغان سوزلر ایله) دیمک بولور، ضرورت شرعیه بولغانک مثلا: زوجین آراسنده مجبت بولما ینچه حرامغه و گناهغه چومو احتیاللری بولغانده، طلاق درست و مباح معامله لر ناکه برسیدر. لکن ضرورت شرعیه بولما ینچه مطلق اوصاللق و خلقسزلق ایله طلاق قیلو فنا و مکروه هم انسانیت دائره سندن خارج اشلردن در؛ بناء علی هذا (أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ) هم (تَزَوَّجُوا وَلَا تَطْلُقُوا فَإِنَّ الطَّلَاقَ يَهْتَزُّ مِنْهُ الْعَرْشُ) دخی (أَيُّمَا امْرَأَةٍ سَأَلَتْ زَوْجَهَا طَلَاقًا مِنْ غَيْرِ بَأْسٍ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ) حدیث شریفلری روایت

ایتمشدن. حاصل معنای بویله در: برنجی حدیث نك (شرعا مباح اشلر نك الله تعالی قارشنده خوش کورنمگانره کی طلاق در) دیمک بولور.

ایکنچی حدیث نك: (نکاحلانکیز لکن طلاق قیلماکیز، زیرا طلاق سببلی عرش تترار) دیمکدر.

اوچنچی حدیث نك: (ضرورت شرعیه دن باشقه ایرندن طلاق صور اغان خاتونغه جنت نك ایسی حرام بولور) معنالنرند.

عذر شرعی نك وقوعنده طلاقغه رخصت بارلغی بیک کوب تورلی مصلحت لرنی شریعت قوشقانچه سنت رهوشنچه طلاق قیلغانده عذر ایله بولورسه ایرگناهللی توکلدر.

مقاله ثانیه دن ایکنچی فصل

طلاق نك نوعلرینی بیانده در

طلاق اوچ نوعدر که هر نوع نك اوزینه مخصوص احکام شرعیه سی باردر. آنلر: طلاق رجعی، طلاق باین خفیف، طلاق باین غلیظدر. ایمدی شونلرنی برام برام بیان ایتهلر.

طلاق رجعی:

یعنی یا کادن عقد و تجدید دن باشقه ایرنك خاتونغه فایتوی ممکن بولغان طلاق در. طلاق لفظینه باشقه سوز و صفت قوشماینچه غنه ایتلسه هم آنندن غیر سوز ایتلماسه شول طلاق (طلاق رجعی) بولور. مثلا: (سین میندن طلاق، مین سیننی طلاق قیلدم. میندن سین طلاق بولدك) دیسهك بر طلاق واقع بولور، کیرهك طلاقنی نیت قیلغان بولسون، کیرهك قیلماغانده بولسون، ایکی یا اوچ لفظلرینی قوشماسه گرچه بر دن آرتقنی نیت قیلغان بولسه ده همان بر طلاق واقع بولور.

طلاق رجعی نك حکمی:

طلاق رجعی نك وقوعی دورت شرط اوزره در، برسی گنه طابولماسه ده طلاق رجعی بولمیدر. آنلر: برنجی صریح طلاق لفظی ایله بولسون هم آکاباشقه صنت آرتدرلماسون. ایکنچی: طلاق اوچدن کیم بولورغه تیوش. اوچنچی: طلاق مال برابرنده بولماسه تیوش. دورتنچی: خاتون وطی قیلنغان بولورغه کیرهك قبل الوطی بولماسون.

بس شول شرطلرغه طوغری کیلوب طلاق رجعی برله طلاق قیلنغان خاتون عدتی طولغانچه همان ایرینك نکاحنده بولور، ایرینه کورنمکی هم آنك کوکلی توشسون دیوب زینتله نمکی و اوزین ماتور کورساتورگه طرشمقی عدتی ایچنده درست بولور. وشوگا اجتهاد ایتهر. اگر عدت ایچنده زوجی رجوع قیلسه درستدر، اولگیچه خاتونی بولوب ئه ورلور، یا کادن عقد و شاهدلرغه احتیاج توشماز، اما شاهد اقامت ایتلورسه مستحب عمللردن بولوب کیتهر.

رجوع طریقی: عدت ایچنده ایر خاتونینه مین سینی ینه دن خاتون لقعہ آلدن، یا کہ مین سینی طلاق قیلودن قایتدم دیسه، یا ایسه شهوت ایله طوتسه یا کہ اویسه رجوع قیلدم دیماسه ده رجوعدن ضانالور. طلاق ایتمیش خاتون عدت ایچنده ایرن شهوت ایله طوتسه ایری آچولانماسه همان رجوع بولور. گر چه رجوع قیلدیغینی خاتونینه بلدرماسه ده، لکن بلدرمک افضل در. اگر ایر رجوع قیلدم دیگانده خاتون عدتم طولدی ایندی دیسه، طولارلق وقت اوتکان بولسه خاتون سوزی اعتبارغه آلتور رجوع بولماس، اگر عدت طولارلق وقت اوتمه گان بولسه رجوعی درست بولور.

طلاق باین خفیف:

طلاق لفظینه بر صفت فوشوب ایتمکانده واقع بولادر. مثلا (سین میندن قاطی طلاق، زور طلاق، یمان طلاق، قارانغو طلاق، اوزون طلاق) کبی سوزلرنی ایتمکانده اوچ طلاق بولونی نیت ایتماسه بر طلاق باین واقع بولور. یا ایسه طلاق نیتی ایله: (سین میکانحرام یا ایسه مین سیکا حرام) دیسه دخی طلاق اراده سیله (بار کیت، سین میندن آیرلدنک، بار آتالرکه قایت!) دیسه همان طلاق باین واقع بولور. خاتوننک رضالقی ایله مال برابرنک طلاق قیلسه همان طلاق باین واقع بولور. بونی خلع دیورلر. بیانی آلتنه کیله چک.

طلاق باین ننگ حکمی:

طلاق باین برله طلاق قیلغان ایر خاتونینه نکاحسز رجوع ایته آلماز، اگر خاتوننک رضالقی ایله بولسه نکاح ایله رجوعی درست بولور، عدت ایچنده بولسه ده. دخی باین ایله طلاق قیلغان خاتوننک عدت ایچنده زینتله نمکی هم ایرینه کورنمکی حرام در.

طلاق باین غلیظ:

خاتوننی اوچ طلاق ایله طلاق قیلودر، یا که عمرنده قیلغان طلاقلری اوچکه جیلوب خاتوننک اوچ طلاق ایله طلاق بولوویدر. بوصورته خاتون ایرینه حرمة مغلظه ایله حرام بولور، نکاح ایله ده ایر خاتونینه رجوع قیلا آلماز. مگر تحلیل ایله رجوعی ممکن در.

تحلیل صورتی: عدتی طولغاندن صوگ خاتون ایکنچی ایرگه نکاحلانو، اول ایر ایله خلوت بولغاندن صوگره بر بر سبب ایله اول ایرده بونی طلاق قیلسه، آندن صوگره تیوشلی بولغان عدتی طولسه اولگی ایرینه نکاحی درست بولور والا درست بولماز. اما ایکنچی ایر نکاحلانغاچ بو خاتوننی جماع قیلما ی طلاق قیلسه بو خاتوننک اولگی ایرینه نکاحی همان حرام بولور.

مقاله ثانيه دن اوچنچى فصل

طلاق اهلې و واقع بولا طورغان سوزلر بياننده

طلاق ايتوچى عاقل بولمق، ديوانه ايله صبي نك خاتونلرى بولوب گرچه طلاق قيلسه لرده طلاقلىرى واقع بولماز. يوقلاوچى كمسه يوقى حالنده طلاق قيلسه واقع بولماز. اما ايسرك كمسه نك طلاقى هم كوچلهب قيلد لرغان، يا كه اويناب قيلنغان طلاقلىر واقع بولور.

دخى بر كشى بتون گوده كه ايتوله طورغان سوزلرگه طلاقنى يالغاب خاتونينه ايتسه همان طلاق واقع بولور. مثلا: موبنك، باشك، جانك، تنك، گودهك طلاق ديسه واقع بولور. دخى يارتك، اوچدن برك، يا ايسه دورتن برك طلاق ديسه همان واقع بولور. اما قولك، آياغك، آرقاك قورصاغك طلاق ديسه واقع بولماز. اگر خاتونينه سين يارتى طلاق، يا ايسه چيرك طلاق ديسه همان بر طلاق واقع بولور.

مقاله ثانيه دن دورتنچى فصل

تعليق طلاق بياننده

تعليق طلاق - طلاقنى بر نرسه كه باغلامق ديمكدر. ايمدى بر كمسه خاتونينك طلاقينى بر اش كه باغلاسه شول اش پيدا بولغانده طلاق واقع بولور. مثلا: سين شول يورته كرسهك طلاق. ديوب خاتونينه ايتسه خاتون مذكور يورته كرسه طلاق بولور.

بو فصلغه متعلق بر قدر مسائل:

۱ - مسئله: اير خاتونينه ايتسه (سين شول كيومنى كيسهك طلاق) ديوب، يا ايسه (مين كيبتميه كرسه سين طلاق) ديسه خاتون بر مرتبه شول كيومنى كيسه، يا كه اير بر مرتبه شول كيبتميه كرسه بر طلاق واقع بولور. سوكره شول اشلرنى قيلسه لرده طلاق واقع بولماز.

۲ - مسئله: (سين آغالر كه هر بارغان صايون طلاق) ديسه، يا كه (مين فلان كمسه يورتينه هر كرگانم صايون سين طلاق) ديسه اوچكه قدر هر بار مقنده و كرمكنده برهر طلاق واقع بولوب، سوكره خاتون باين غليظ ايله طلاق قيلنور. سوكره تحليل ايله آلفانى تقديرده گرچه شول اشنى يا كادن قيلسه لرده طلاق واقع بولماز.

۳ - مسئله: خاتونينه (حيض كورسهك سين طلاق) ديسه، خاتون حيض كوردم ديوب جواب پيرسه طلاق واقع بولور.

۴ - مسئله: اگر (سين حيض كورسهك اوزكده هم ايكنچى خاتوننده طلاق) ديسه بو خاتون اوزى طلاق بولور. اما ايكنچى خاتونى طلاق بولماز.

۵ - مسئله: ایر خاتونینه ایتسه (سین طاکغه کرگاج طلاق) دیوب، طاک بلنگاچه خاتونی طلاق بولور. یا ایسه ایتسه (سین یورتده طلاق) دیوب جمیع یورتده خاتونی طلاق بولور، یا ایسه (سین شهرده طلاق) دیوب، هر بر شهرده خاتونی طلاق بولور.

۶ - مسئله: (فلان اشنی قیلسم هر نکاحلانغانم طلاق) دیسه عمری بویچه مذکور اشنی قیلماوی لازم بولور. اگر قیلا فالسه قایو وقتده بولسه ده هر نکاحلانغانی طلاق بولور، کیرهک اول خاتوننی یمین وقتنده نکاحلانغان ده بولسون.

۷ - مسئله: ایر خاتونینه ایتسه (سین قزان شهرینه کرسهک طلاق) دیوب، قزانه کره گان وقتده طلاق بولماز، قایچان قزان شهرینه کرسه طلاق بولور.

مقاله ثانیه دن بیشنچی فصل تفویض طلاق بیاننده

یعنی طلاقنی خاتوننک اوز اختیارینه طابشردر، که مثالی: (سین تلهسهک اوزکنی طلاق قیل، طلاق قیلنورغه اختیارک اوزگده بولسون) دیگانده خاتون شول مجلسده اوزینی طلاق قیلا آادر.

بوکا متعلق مسئله لر:

۱ - مسئله: ایر خاتونینه (تلهسهک طلاق بول، یا ایسه طلاق اختیارکنی اوزکا بیردم، طلاقگده اختیارلی بول) دیوب ایتسه خاتون شول مجلسده (مین اوزمنی طلاق قیلدم) دیسه طلاق بولور؛ ایر سوزندن قایتورغه اختیارلی بولماس. لکن خاتون مجلسدن طارالغاندن سوگره ایتسه طلاق بولماس، زیرا آنک اختیارلی ایرنک سوزین ایشنکاچه شول مجلسده یا که ایری خط ایله طلاق اختیارن طابشرخان بولسه خطنی اوقوغان ساعتکدر.

۲ - مسئله: (سین تله گان وقتگده طلاق بول، طلاق اختیارکنی هر وقتده اوزکا

طابشردم) دیوب بر ایر خاتونینه ایتسه شول خاتون کوب وقتلر اوتکلاچه اوزینی طلاق قیلورغه اختیارلیدر.

طابشردم) دیوب بر ایر خاتونینه ایتسه شول خاتون کوب وقتلر اوتکلاچه اوزینی طلاق قیلورغه اختیارلیدر.

۳ - مسئله: بر ایر ایکنچی ایر که (مینم خاتونمنی طلاق قیل) دیوب ایتسه شول ایر تله گان وقتنده بونک خاتونین طلاق قیلو ایله وکیل بولور. اما ایر بونقویضندن رجوع قیلسه ممکندر. ایر خاتونینه (سین طلاق الله تلهسه) دیوب ایتسه طلاق واقع بولماز.

مقاله ثانیه دن آلتینچی فصل خلع بیاننده

خلع: خاتون ایرینک نکاحندن مال برابرنده ورضالقی برله چقمقیدر، ضرورت بولغانده درستدر.

مثلاً: خاتون ایری ایله اصلاً محبت والفت قبلاً آلاماز و آرلرینی اصلاح دخی
میکن بولماز، لکن ایر اوزی خاتوننی یاراتور، شول صورتده خاتونندن بدل آلوب
طلاقا درستی. اما ایر اوزیده خاتوننی مکروه کوره طوروب آندن بدل آلوب طلاق
قیلسه بواش حرام بولور.

بدل خلع مهر قدرلی یا که آندن کیمهروک یولمقدر، آرتق بولسهده خلع درست
بولور، لکن آلتغان نرسه مکروه بولور. عدت نفقهسی و خاتوننک کیومی کبی بیک
آز نرسه برابرنده بولسهده خلع جائز بولور.

مسئله: خاتون بدل خلعده شول ایرندن بولغان یاش بالاسینی اوچ، یابیش سنه
تریه قیلونی التزام ایتسه درستدر وشول مدتده بالانی تریه و نفقه لندرو خاتون
ذمه سنده بولور. مدت طولغانچی خاتون وفات ایتسه قالغان مالندن بالا تریهسی
ایچون ایرینه تیوشلیسی بیرلور.

مقالة ثانیه دن ییدنچی فصل

عدت هم مدت حمل دخی بر قدر مسئله لر بیاننده

عدت لغتده صاناو دیگان سوز. شریعتده نکاحی کیسلگان خاتوننک شریعت
قوشقان قدرلی صاقلانوب ایکنچی ایرگه بارمی طور ویدر. طلاق قیلنغان خاتوننک
عدتی کوبمو بولووی مطلقهغه (یعنی طلاق قیلنمش خاتونغه) قاراب حکم ایتلور.
مطلقه، یا حائض (حیض کوروچی) بولور، یا ایسه (حیض کورماوچی) بولور.
یا ایسه حامله یعنی قورصاقلی خاتون بولور.

اگر مطلقه حائض بولسه بونک عدتی اوچ حیضدر. سورة بقره ۲۸۲ آیه
(والمطلقات یتربصن بانفسهن ثلثة قروء) طلاق قیلنمش خاتونلر ایرگه بارودن
اوزلرینی اوچ قان صاقلارلر دیمکدر. قروءدن مراد حیضدر.

اگر مطلقه غیر حائض یعنی قارتلق سببندن حیضی کیسلگان، یا که بالغه
بولماغان بولوب حیض کورمی طورغان خاتون ایسه بونک عدتی اوچ آیدر. سورة
طلاق ۴ نچی آیه (وَاللَّائِي يَمْسُكْنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ اِنَّ اَرْبَبْتُمْ فَعِدَّتِهِنَّ

ثلثة اشهر وَاللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ) معناسی: (شونداین خاتونلرکه آنلر قارتلق ایله
حیضدن امید کیسدیلر، آنلرنک حکم لرنده شیک قیلسه کز آنلرنک عدتلری اوچ
آیدر، دخی یاشلک سببلی حیض کورمی طورغان خاتونلرنک عدتی اوچ آیدر).
اگر مطلقه حامله بولسه بونک عدتی وضع حملدر. سورة طلاق ۴ نچی آیه

(وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ) معناسى: (قورصاقلى خاتونلرنىڭ عدتى قورصاغندەغى بالاسىنى قويودر).

ايرى اولگان خاتوننىڭ عدتى، اگر حامله بولماسە دورت آيدە اون كوندەر. كيرهك حائض بولسون، كيرهك غير حائض بولسون. سورە بقرە ۲۳۴ نچى آيە. (وَالَّذِينَ يَقُولُونَ مِنْكُمْ وَيَنْزِعُونَ أَرْجُلَهُمْ لِيُبْطِلُوا الْوَعْدَ بِأَسْفَافِهِمْ وَأَنْ يَصْطَبُوا بِمِثْقَلِ ذَرَّةٍ مِّنْهُ لَنُصِيبَهُمْ وَأَنْ يَسْتَعِزَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعِزِِّ اللَّهِ فَلَنُصِيبَهُمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْعَذَابُ أَلِيمٌ) شونداين ايرلر كم اوزلرى اولوب خاتونلرين قالدورلر، خاتونلرى ايرگە بارمى اوزلرين دورت آيدە اون كون صافلارلر معناسندەدر.

اگر ايرى اولگان خاتون حامله بولسە بونىڭدە عدتى وضع حملدر هر ايكى صورتدە وضع حمل برله عدتى طولار، بالانى كيرهك كامل يتشكانى حالده قويسون وكيرهك كامل يتشمگانى حالده قويسون؛ گر چه طلاقندن يا زوج وفاتندن بر كونىڭدە صوڭ وضع حمل قيلسەدە عدتى طولغان بولوب صوڭرە ايكنچى ايرگە نكاحى درست بولور.

عدتنىڭ كىفئيتى:

سورە بقرە ۲۳۱ نچى آيە (وَالْمُطَلَّاتُ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ)

يعنى تقوى آدملر اوزرينە لازمدر كه طلاق قبلنمش خاتونلر ايچون فائدهلندرمملك ياخشىلىق برله، معناسندە بولغان آيە كرىمەنىڭ دلالتنچە طلاق عدتنە خاتوننىڭ نفقه كىيوم و خانە مصارفى همەسى زوج ذمەسندەدر؛ بناءً على هذا خاتونغە زوجى خانەسندن چغوب يورمك، وايشلرينە بارمق جائز توڭلدر؛ مگر زوجى فاسق بولوب، خاتوننىڭ مالينە، يا جائينە، يا كه دين و عبادتينە ضرر كيتورمك خوفي بولسە زوج خانەسندن چقمقى درست بولور، لكن ايكنچى كرگان خانەدن ينە چقمقى طورور. وفات عدتنە خاتوننىڭ نفقهسى اوز ذمەسندە بولديغندن ضرورت بولسە خلوت وقتدەغنە چغوب اوز حاجتلرين اوتامكى ويموشلامقى درستدر. طلاق رجعى عدتندن باشقە عدتلردە خاتون اصلاً زينتله نياز، نكاحنىڭ كىسلووينە حزن وحسرتدە بولور. عدت ايچندە اولىكى زوجندن باشقەغە نكاحى درست توڭلدر؛ بائن مغلظە ايله طلاق قبلنغان بولسە اولىكى زوجينەدە نكاحى درست بولماز.

مدت حمل بيانندە

اقل مدت حمل آلتى آى، اكثرى ايكى يىل يعنى يكرمى دورت آيدر. اما بزنىڭ بويردە غالباً طوفز آى دن و بر آز آزيادەدن كيتورلر. اقل مدت حمل آلتى آى بولوغە دليل الله تعالى حمل ايله فصالىنى برگە بيان ايتوب بيوردى (وحمله

وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا) ديوب. معناسی: (بالانك حملی هم ایچا کدن آبرو مدتی او طوز آی دیمکدر وایکنچی آیه ده فصالنی گنه آلوب (وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ) ديوب بیوردی یعنی (بالانی ایچا کدن آبرو مدتی یکر می دورت آی) دیمکدر؛ بس اقل مدت حمل آلتی آی بولوب قالدی.

اکثری ایکی یل بولورغه دلیل عائشه رضی الله عنہا دن روایت قیلنغان حدیث درکه (لَا يَبْقَى الْوَلَدُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَكْثَرَ مِنْ سَمْتَيْنِ) بالا آناسینک فارنده ایکی سنه دن آرتق قالماز معناسنده در.

بو فصل غه متعلق بر قدر مسائل

۱ — مسئله: بر آدمنک نکاح کوندن آلتی آی بولغانده خاتونی بالا کیتورسه بو بالا شول آدمن بولور یعنی شریعتده بونک وارثی بولور؛ آلتی آیدنده کیمده طوغسه بو ایردن بولماز.

۲ — مسئله: بر کمسه وفات بولغاندن صوگ ایکی سنه اوتکانچی خاتونی بالا کیتورسه خاتونی عدتی طولغانلغی ایله اقرار قیلنغان بولماسه؛ بو بالا وفات بولغان کمسه دن بولوب میراث آلور؛ اگر خاتون عدتی طولغانلغی ایله اقرار ایتوب آلتی آی اوتکاندن صوگره بالا کیتورسه وفات بولغان کمسه ننگ بالاسی بولماز.

۳ — مسئله: طلاق رجعی ایله طلاق قیلنغان خاتون عدتی طولغانلغی ایله اقرار قیلماقدی حالده ایکی سنه تمام بولغاچ، یا ایسه بر آز اوزغاچ بالا کیتورسه بالاسی اولگی ایرندن بولور، زیرا عدت ایچنده ایر وطی قیلنغان بولو ایله حکم ایتوله در هم ایرننگ رجوعسی ثابت بولادر، گرچه ایر قبول ایتمسه ده. اگر ایکی سنه دن کیمده بالا کیتورسه همان نسب ثابت بولور، لکن رجوع ثابت بولماز. وضع حمل ایله خاتوننک عدتی طولوب زوج آخرگه نکاحی درست بولور.

۴ — مسئله: طلاق بائن ایله طلاق قیلنغان خاتون ایکی سنه دن کیمده بالا کیتورسه نسبی شول ایرندن بولور، گرچه زوج قبول ایتمسه ده، مگر ایکی سنه دن آرتغرافده بالا کیتورسه بالانک نسبی ثابت بولماز.

۵ — مسئله: بر خاتون ایرینک اولگانلکینی، یا ایسه طلاق قیلغانلغینی بلمی طور و عدت مدتی اوتکان بولسه، صوگره بلسه ینه دن عدت صافلاوی لازم توگلدن؛ شول کفایه ایتهر.

۶ — مسئله: طلاق رجعی ایله طلاق قیلنغان خاتوننک عدتی اوتکانچه طلاق قیلنغان ایری وفات بولسه خاتون شول ایرندن میراث آلور، بائن برله بولسه میراث آلمان.

۷- مسئله: ایر خاتونینی حیض حالنده طلاق قیلسه بو حیض عدت حیضندن صانالماز، یا کُادن او چ حیض کورمکی ایله عدت صافلار.

مقاله ثالثه مسائل شتی بیاننده

بو دخی اولگی مقاله لرگه ایارتلوبیدی فصل اوزرینه ترتیب ایتلیدی.

برنچی فصل ظهار بیاننده

ظهارنك لغوی معناسی- آرفانی آرقاغه فارشی قیلمقدر؛ شریعتده خاتونینك طلاق اضاغه قیلونا طورغان اعضالردن برینی اوزینك محرم قرداشینك، یا که آناسینك بر اعضاسینه اوخشاتمقی در. ایمدی بر ایردن شول اش صادر بولسه ظهار کفارتین اوتا گانچه خاتونین جماع قیلمقی، یا که اوبو، قوچو، طوتو کبی جماعغه اوندای طورغان اشلرنی قیلمقی حرام بولور، قایچان کفارتین اوتاسه درست بولور.

ظهار کفارتی: بر قل آزاد ایتمکدر، اگر بوکوا قادر بولماسه ایکی آی طوتاش روزه طوتمقدر، آراده رمضان آیی هم روزه حرام بولغان کونلر بولماسون!
اگر آراده بر کون روزه سین آچسه، یا که جماع قیلسه ینه دن باشدن آلوب ایکی آی (آتمش کون) طوتمقی لازم بولور.

روزه طوتودنده عاجز بولسه آتمش مسکین گه طعام بیرور، بغدادیدان بیرسه دورتهر قداق آرپا وخرمادن بیرسه سیکزه قداق چاماسنده بیرور.

مقاله ثالثه دن ایکنچی فصل لعان بیاننده.

لعان خاتون ایله ایرنك قاضی حضورنده بر برسینه لعنت ایتشمکلی در؛ ایر خاتونین زنا ایله سوگوب سوزینك حلقینه شاهدلری بولماغانی حالده آرالرین تفریق اجرا ایتلور (۱).

لعان صفتی بو طریقه در: اول ایر دورت مرتبه ایتور (الله برله شهادت بیره من که خاتونمنی زنا برله سوگوومده راستنی ایته من) دیوب بیشنچی مرتبه سنده ایتور (اگر خاتونمنی زناچی دیوومده یا لغانچیلردن بولسه م الله نك لعنتی توشسون) دیوب بوندن سوک خاتون دورت مرتبه (الله برله شهادت بیره من که ایرم مینی زناچی دیوب سوگوونده یا لغانچیلردن) دیوب، بیشنچی مرتبه سنده ینه ایتور (اگر ایرم بو سوگوونده راست سویله وچیلردن بولسه الله نك عضبی بولسون) دیوب شول رهوشچه

(۱) سورة نور (وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ) الخ. ۶-۷-۸-۹ نچی آیه لر نك تفسیرینه مراجعت بیورلسون!

لعنت قيلشد قلرندن صوگره فاضی بونلرنك آراسینی آیروب، خاتون طلاق بائن ایله طلاق بولور، عدت نفقهسی ایر ذمهسند بولور.

مقالهء ثالثه دن اوچنچی فصل یمین بیاننده

یمین نك شرعی معناسی آنط ایتو دیمکر: قَسَم، حَلْف، یمین هر اوچیسسی آنط معناسنده در. یمین اوچ نودر که آنلر: یمین غموس، یمین لغو، یمین منعقد درلر. یمین غموس: اونکان اشکه قصدا یالغانلاب آنط ایتودر (مَن خَلِفَ كَاذِبًا

أَدْخَلَ النَّارَ) حدیث شریفینك مضمونی اوزره بویله یالغانغه آنط ایتکان کیمسه لر الوغ گناهی بولوب او طعدابی ایله عذابلانه چقلدر. دنیا دهده خراب و خوار بولولرینه سبب بولور دیمشدر. نصح توبه ایتك و کامل استغفار قیلماق دن باشقه علاج یوقدر، کفارت ایله ده کیچمز.

یمین لغو: خطالقی ایله یالغانغه آنط قیلودر؛ بولغاننی بولمادی، بولماغاننی بولدی دیوب یا کُلش آنط ایتو کبی، بو آنط قصدا بولمادیغندن شاید بونك ایچون بنده عدا بقه مستحق بولماز.

یمین منعقد: کیله چکده بر اشنی قیلورمن، یا که قیلمازمن دیوب یمین ایتودر، بو صورتده یمینی حرام بر اشکه متعلق بولماسه یمیننده طورمقی لازمدر؛ طورماسه حانث بولوب تیوشلی کفارتی لازم بولور. اگر یمینی حرامغه متعلق بولسه، یا که باشقه چه منهیات دن بربر اشکه متعلق بولسه یمینین بوزمقی تیوش بولور. حانث بولماق همانده کفارتی لازم بولور، مثلا بر کیمسه روزه طوماسقه، یا ایسه براوگه ظلم قیلورغه، یا ایسه آنا آناسینه خدمت قیلماسقه یمین ایتکان بولسه بو کشی نك بوزمقی واجب و لازمدر.

یمین کفارتی: بر قل آزاد قیلماق، اگر بوگیا کوچی یتماسه اون مسکین گه برره صدقه فطره قیمتنده طعام بیرمک یا ایسه برره فات کیوم بیرمک؛ اگر بوگیا قدرتی یتماسه اوچ کون طوتاش روزه طومقدر. اما قل آزاد قیلورغه، یا که طعام و کیوم بیروگه قدرتی یتکان کشی ایچون روزه طوتو کفایه قیلماز. یمین کفارتی بویله بولدیغینه دلیل سورهء مائده ۹۱ نچی آیه (فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ

مِنْ أَوْسَطِ مَا تَطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْفَتِهِمْ أَوْ تَحْرِيرَ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ) الخ.

بیمین ایتکانه الله تعالی اسمی ایله یمین ایتلور، آندن باشقه سوزلر ایله یمین درست توگلدنر (قویاشن، آی، ایکمهک، فرشته) کبی سوزلر ایله یمین حرام بولور (من کان حالفاً فلیحلفی بالله اولیصمت) صحیح البخاری حدیث شریفینه بناءً الله دن غیر ایله یمیندن رسول الله طیمشدن. حدیثناک حاصل معناسی بویله در: (سزلردن براوگن یمین ایتسه الله ایله یمین ایتسون، یا ایسه برده یمین ایتسون) دیمکدر. الله لفظینک اولینه یمین حرفلردن برسینی کیتوروب ایتوله در (بالله، والله، تالله) دیمک کبی. یمین حرفلری اوچدرکه (ب، ت، و) حرفلریدر.

فلان اشنی قیلو موینومه یوکلانسون، شول اشنی قیلناسقه یمین ایتدم، فلان اشنی قیلو عهد بولسون کبی سوزلر ایله آنط ایتسه همان یمیندن سانالادر؛ حانث بولسه کفارتی واجب بولور.

دخی (فلان اشنی قیلسم ایمانندن آیرلایم، یا که دینسز بولایم، یا ایسه نصرانی و یهودی بولایم) دیسه بوده یمین دن سانالور، بونده ایکی حکم باردر که برسی: شول روشچه یمین ایتوب حانث بولسه کفارتی واجب بولور. ایکنچیسى: حانث بولغانک ایتکانچه یمان بولونی اعتقاد قیلغانغندن ایمانندن آیرلور (العیاذ بالله) توبه و تجدید ایمان فرض بولور.

فلان اشنی قیلسم اوزمنی یر یوتسون، یا ایسه ایکی کوزم چقسون، یا ایسه میکا الله ننگ قهری توشسون دیسه بو یمیندن بولماز، لکن مذکور اشنی قیلسه اوزینه بددعاء قیلشیلردن بولور.

یمین ایتوده، یا ایسه حانث بولوده قصد، خطاء هم اکره یعنی کوچلانوب یمین ایتو، یا که حانث بولو جملسی برابردر، هر فایوسنده یمین حکمی یورور، کوچلانو سببیله یمین ایتکان بولسه ده، یا که اونوتوب وغیرچه حانث بولسه ده همان حکمی بردر.

مسئله: بر کیمسه عادتده حلال بولغان نرسهنی حرام قیلو ایله آنط ایتسه مثلاً: شول کیومنی کیو حرام بولسون، یا ایسه چای اچو میکا حرام بولسون، یا ایسه خانه مه کرو حرام بولسون دیسه مذکور اشلر حرام بولماز، لکن قیلسه حانث بولوب کفارت لازم بولور.

مقاله ثالثه دن دورتنچی فصل نذر بیاننده

(من نذر وسمی فعلیه الوفاء بما سمی) حدیث شریفی اوزره بر کیمسه نذر

ایتسه ایتلگان نذرین وفا ایلامکی لازم بولور. حدیثناک معناسی بویله در: (بر)

کمهسه نذر ایتسه ونرسه ایله نذر ایتدکین آطاسه آطاغان نرسهسی ایله نذرینی وفا قیلووی واجب بولور) لکن بومطلق ندرده در. مثالی: (بر کمسه ایتور، مینم اوزریمه فلان قدر روزه طوتو یوکلنسون، یا که فلان قدر صدقه بیرمک موینمه لازم بولسون) دیوب بو صورته و فاسی واجبدر.

اما بر کمسه ایتسه: (فلان بلادن فوتولسه، یا که شول مقصودم حاصل بولسه فلان قدر روزه طوتار ایدم) دیوب بو صورته مقصودی حاصل بولغاچقنه و فاسی واجب بولور، مقصودی حاصل بولماغانده و فاسی تیوشلی بولماز.

اوزینی بریمان اشدن طیمق ایچون بر نرسهنی التزام قیلوب ایتلگان ندرده حانث بولغان کشی اختیارلی بولور، نذر ایتوب آطاغان عبادتنی تلاسه قیلور، تلاسه یمینده گی کبی کفارت بیرور، مثلا براو ایتسه: (غیبت سویلاسه اون صوم صدقه بیرورمن) دیوب شول اشدنه حانث بولسه، بو ایتوچی کفارت ایله صدقه بیرور آراسنده اختیارلی بولور.

بر کمسه صلوة جنازه، قرائت قرآن بله نذر ایتسه بونلر نذرین صانالماز و فاسی هم واجب بولماز. اما نماز، روزه، صدقه، قربان ایله نذر ایتسه بونلر نذر و فاسی واجب بولور. ندرده ایتولگان عبادتنک جنسندن فرض واجب عمللر بولمق هم ندرکه طوتلغان عبادت اوزمی عبادت آخری که متعلق اشلردن بولمامق ندرنک شرطلرندندر.

مقاله ثالثه دن بیشنچی فصل رهن بیاننده

رهن یعنی حق برابرنده بر نرسهنی قویوب طوروب مال آلودر. شریعة مطهره اسلامیه ده درست عمللردن در (وإن كنتم علی سفرٍ ولم تجدوا كاتبًا فرهِنْ مقبوضه) آیه کریمهسی رهننک مشروع بولووینه دلیلدر. دخی بر مقدار آرپا برابرنده رسول اکرم ننگ کوله گی رهنده بولووی مرویدر. بوده رهن ننگ درستلکینه دلیلدر. علما بوندن کوب تورلی حکم لر چقارمشلردر؛ مثال ایچون جمله دن بر نیچه سی: قیمتی بولغان هم رهنکه قویارغه یاری طورغان بولسه نرسه بولسه ده رهنکه قویلووی ننگ درستلکی، کیراک اول نرسه عبادت کیومیده بولسون. زیرا رسول الله ننگ رهنکه قویغان کوله گی جهاد ایچون حاضرلنمشدر. دخی رهننک جوازی سفرده گنه بولمادیغی، دخی حاضر آقچهغه آلورغه قدرت بولا طوروب نسیئه که درستلکیدر. رهن قویوچی کمسهنی راهن دیوب، رهننی آلوچی کمسهنی مرتهن دیوب، قویلغان نرسهنی رهن هم مرهون دیوب ایتلر. رهنده ده ایجاب قبول کیرا کدر. راهن رهننی مرتهن که طابشرغاچ، رهن هلاک بولسه مرتهننک ضامننده یعنی توله مکنده در.

بوڭما متعلق بر قدر دائر مسائل.

۱ — مسئله: رهن مرتهن قولنده هلاک بولغان صورتده حکم شول روشچه يورتلور: رهن برابرنده آلونغان دين رهننگ قيمتى ايله بردايگنه بولسه بو صورتده رهن برله مرتهن آراسنده بورچ بتار، اگر بر رهن برابرينه آلونغان دين رهننگ قيمتىندن آرتق بولسه آرتغن مرتهن رهنندن طلب قيلور، اگر رهن برابرينه آلونغان دين رهننگ قيمتىندن كيم بولسه رهن آلغان دين بتار، قالغانى مرتهن قولنده امانت بولور، امانت هلاک بولسه تولهنمى؛ بس آرتغن رهن مرتهنندن طلب قىلا آلپدر.

۲ — مسئله: رهن بورچنگ بر قدرينى تولهسه قالغانينى تولب بترگانچه ينه مرتهن شول رهننى طوتارغه حقلپدر.

۳ — مسئله: مرتهن رهننى تيوشلى رهوشنچه صافلاماى هلاک قىلسه رهننگ بتون قيمتىن توله.

۴ — مسئله: اگر مرتهن رهننى كيموتسه شوننگ قدرلى بورچندن كيمتلور.

۵ — مسئله: اگر رهن جانلى نرسه بولوب مرتهنگه بر بر ضرر كيتورسه بوننگ ايچون هيچ نرسه لازم بولماز.

۶ — مسئله: اگر رهن مرتهن قولنده آرتسه (ملا حيوان بولوب بالاسه) آرتقانى ده رهننگه بولور، لکن بو هلاک بولسه هيچ شى تولهنمز.

۷ — مسئله: بر كمسه بر نرسهنى ايكى كشيگه رهنگه قويسه ده درستدر؛ بونده حکم شول: بر مرتهنگه تيوشلى بورچين تولب بترسه ده همان رهن ايكنچى مرتهن قولنده بولور؛ آناغده تمام تولب بترماينچه رهننى آلورغه قادر بولماز. اوشانداق ايكى كشى بر نرسهنى بر كشى گه رهنگه قويسه لر درستدر؛ بونده ده برسى اوز الوشىنى تولب گنه رهنندن حقينى آلورغه قادر بولماز. ايكنچى رهن تمام بورچينى تولب بترگاندىن صوگره غنه آلورغه قادر بولور.

مقاله ثالثه دن آلتنچى فصل وصيت بياننده

(مَنْ مَاتَ عَلَى وَصِيَّةٍ مَاتَ عَلَى تَقَى وَشَهَادَةٍ وَمَاتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ) حديث

شريفينه هم (مَنْ بَعْدَ وَصِيَّةٍ يُوَصَّى بِهَا أَوْ دِينَ) آية كريمه سينه بناء وصيت امر مشروع هم تيوشلى اشلدنددر. لکن وصيت مالنگ اوچدن برى ايله گنه ايتلور. اوچدن برندن آرتيغى ايله ده درست بولادر، اگر وارثلر رخصت بيرسeler، هم اولگاندىن صوگره ده يعنى مالغه مالك بولغانلردن صوگره ده اجازتلىرى بولسه غنه. حديثنگ معناسى: (بر كمسه وصيت ايتوب اولسه تقوالقى وشهادت اوزرينه هم

الله تعالی یولنده یعنی ایزگو یولده اولمش بولور) دیمکدر.

وصیت بیش نوع اوزره دز که آنلز: واجب، مستحب، مباح، مکروه هم حرام درلر. واجب وصیت: اگر موینده الله تعالی حقلری هم بنده حقلری بولسه شونلر نی ادا ایله وصیت ایتمکدر؛ الله حقی دیمکدر مراد قیلمی قالدرغان نماز، روزه فدییه ایله، زکات هم حج اوتوبورله ادا قیلنور. لکن بونلر ثلث مال ایله گنه ادا قیلنور؛ اگر ثلث مال یتیمسه آرتغن بیرمک وارثلر اختیارنده در.

اما میت ذمه سنده بنده حقی بولسه اول وقت ثلث مالعه غنه حاصلانماز، قالغان مالی بتکانچی ادا قیلنور، لکن بنده حقی نیک شاهده لر ایله یا که میت نیک اقراری ایله ثابت بولووی شرطدر.

مستحب وصیت: اگر وارثلر بسای بولسه لر، یا که قالغان مال ایله بای بولوردای بولسه لر ذمه سنده باشقه چه حقلر بولماسه (ان الله تعالی تصدق علیکم بثلث اموالکم فی آخر اعمارکم زیاده لکم فی اعمالکم تضعونها حیث شئتم) حدیث شریفینک مضمونچه ثلث مالی ایله، یا که آندن کیمرگی ایله وجوه خیرگه وصیت ایتمکدر. معنای حدیث: (درستلکه الله تعالی عمللر یکنزده آرتقلق بولسون ایچون آخر عمر یکنزده ثلث مالیکز ایله تصدق قیلدی اول مالیکزنک اوچدن برینی تلاسه کز فایده قویکنن) دیمکدر.

مباح وصیت: دخی مستحب وصیت جمله سندن در. وارثلر فقیر بولماق شرطی ایله. مکروه وصیت: مکروه و بدعت نرسه لر ایله وصیت قیلماق، یا ایسه همانده بوزوق اورونغه طوتولری احتمال بولسه، فاسق و فاجر کیمسه لر فائده سینه وصیت قیلماق در. حرام وصیت: وارثلردن بعضی سینی محروم قالدرماق قصدیله بعضی سینه وصیت کبیدر هم اصلی بولماغان بورچ ایله اقرار، یا که آلمان بورچینی آلدیم دیوب یالغان اقرار کبیدر، دخی ملکینی چیت بر کیمسه گه تملیک قیلو کبیدر؛ اگر وارثلردن مالینی منع قصدیله بولسه بواشدر جمله سی حرام اشلردن در.

وصیت که متعلق مسئله لر:

- ۱ — برکشی وصیت ایتسه اوزرنده حق الله هم حق العبد بولسه، اما مال هر ایکسین اوتارگه یتیمسدا ی بولسه اول حق العبد ادا قیلنور.
- ۲ — برکشی وصیت ایتسه و اوزینک بنون مالی قدر بورچی بولسه بونک وصیتی درست توگل. مگر که بورچ ایالری بورچلرن عفو قیلسه لر درستدر.
- ۳ — بر آدم فرض حج قیلدر و ایله وصیت ایتسه، بدل ایله شول شهردن برکشی فی

مکه گه یبهر و ب حج قیلدر و رلر، ا گر مال وصیت ایتلرگان شهردن یبهر و ب حج قیلدر و رغه
ییتمه سدی بولسه، قایسی شهردن یبهر گانده ییتهر دای بولسه شول شهردن کوندر لور.

۴ — بر کشی دین ایله افرار قیلسه، اول دین اجنبی گه بولسه اقراری طوتولور،
کیره ک درست بولسون، کیره ک یالغان بولسون، بار مالی قدر ایله بولسه ده توله نور.

۵ — کشی اولترگان آدم نڭ فائده سینه وصیت درست تو گلدر (لَا وَصِيَّةَ لِلْقَاتِلِ)

حدیث شریفینڭ مضمونچه؛ کیره ک قصدا کیره ک خطاء اولترگان بولسون.

۶ — اوزی اولگاندن صوگره میراث آلاطورغان کیمسه لر گه وصیت درست تو گل.

فائده:

وصیت ایتوچی کیمسه (موصی) کیم فائده سینه ایتولسه اول (موصی له) دیوب،
وصیت غه و کیل بولوب قالغان کشی (وصی) دیوب آنالادر. ممکن اولد قچه و صیلقنی
قبول قیلماو افضل در. ایندی بر کیمسه وصی قویمق تله سه عادل و صالح کشینی صایلاوی
تیوشدر؛ ا گر فاسق کشینی قویسه قاضی افندی آنی توشور و رده، یرینه ایکنچی عادل
بر کشینی تعیین ایتهر. وصی بولوب قالغان کشی وارث لرنڭ حقیقه اصله کرماس،
آزغنه کرسه ده بالکل حرام و گناه کییره قیلمش بولور؛ اما صبی لرغه کیره کلی نرسه لر نی
عادتجه بها ایله آلمقی، یا خود آرتق نرسه لرینی عادتجه بهاسی ایله صاتمقی درستدر. هم
آنلر فائده سینه ماللری ایله کسب ایتمکی درستدر؛ اوزی ایچون سودا ایتمکی هم
آنلرنڭ مالن بور قچه بیرمکی درست تو گلدر. ا گر آنلرغه کیره کلی طوغر یلرده اوز
مالندن طوتسه مثلا آنلرغه رزق، و کیوملک کیمی نرسه لر آلسه، یا ایسه آنلرنڭ شرعا
ثابت بولغان بور چلرینی اوتسه طوتقان قدرینی آنلرنڭ مالندن آلووی جائزدر.

مقاله ثالثه دن یینچی فصل

بو کتابنڭ خاتمه سی اولارق معلم العبادات نڭ هر اوچ قسمنده هم بو کتابه
دلیل ایتوب طوتلغان آیه لرنڭ قایسی سورده نیچه نچی آیه ایدیکینی و حدیث لرنڭ
دخی نیگه دلیل اولدقلرینی اجمالا کورسه تسکان فصلدر.

۱ = الف معلم العبادات برنچی قسمده کیلور:

۱ — اَقِيْمُوا الصَّلَاةَ. آیه، قرآنده کوب اورنده نماز فرضلغینه دلیلدر.

۲ — اِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ كِتَابًا مَّوْقُوْتًا. سورة نساء ۱۷ نچی آیه.
نماز ایچون وقت نڭ فرضلغینه دلیل.

۳ — **أَنَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ**. حديث رواه البخاري ومسلم. مشكاته نيتك فرضينه دليل.

معلم العبادات ۳ نچی قسمده گیار:

۴ — **أَطْلُبُوا الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ**. هم طلب العلم فريضة على كل مسلم ومسلمة. حديث شريفلى طلب علمك فرضينه، جهل حراملغينه دليل لردر.

۵ — **إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ**. سورة نساء ۱۱۴ نچی آیه، شرك بالله نك مغفرت قيلنماوينه دليلدر.

۶ — **إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ**. سورة اسراء ۲۷ نچی آیه. اسراف نك حراملغينه دليل.

۷ — **إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ**. مائده ۹۲ نچی آیه. شرب خمر هم اوطوش اوينينك حراملغينه دليلدر.

۸ — **إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ**. مائده ۹۴ نچی آیه، شرب خمر هم ميسرگه فوتورتودن ابليس نك مرادى نهرسه بولدغيى بياندهدر.

۹ — **إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا**، (سورة نساءه) آیه كريمهسى اكل مال يتيم نك حرام وگناه كبائرذن بولدغيى دليل.

۱۰ — **الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ**. سورة نور ۲ نچی آیه. زنا اوچون حدنك وجوبينه دليل.

۱۱ — **إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ**. سورة نحل ۱۰۸ نچی آیه، افترانك حراملغينه دليل.

۱۲ — **إِنَّ الدِّينَ النَّصِيحَةُ**. حديث رواه البخاري ومسلم. نصيحتك تيبشلى اولدغيى بيانده.

۱۴ — **أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ**. سورة نساء ۵۲ نچی آیه. حسدنك حراملغينه دليل.

۱۵ — **إِنَّهُ لَا يَحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ**. آیه كريمهسى كبرنك حرمتينه دليلدر. سورة نحل

- ۱۶ — **إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ**. اسرا ۱۷ نچی آیه. احسان و انفاقنک فائده سی اوزنک اوچون بولدغینی بیانده.
- ۱۷ — **الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ وَالْإِيمَانُ فِي الْجَنَّةِ**. حدیث رواه الترمذی. وقاحةنک حراملغینه، حیانتک کیره کلی بر اش بولدغینه اخلاق حمیده دن ایدکینه دلیل.
- ۱۸ — **السَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا**. مائده ۳۹ نچی آیه. سرفه نک جزاسی قطع ید بولدغینی بیانده.
- ۱۹ — **إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا**. سوره نساء ۵۶ نچی آیه. امانت که خیانتنک حراملغینه دلیل.
- ۲۰ — **إِنَّ أَوَّلَ مَا عَهَدَ رَبِّي إِلَيَّ وَنَهَانِي بَعْدَ عِبَادَةِ الْأَوْثَانِ وَشُرْبِ الْخَمْرِ مَلَا حَاتِ الرَّجَالِ**. حدیث رواه البيهقي. مجادل و مغازعه نک حراملغینه دلیل در.
- ۲۱ — **أَفَامِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ**. اعراف ۹۹ نچی آیه. امن من عذاب الله حراملغینه دلیلدر.

معلم الشريعة ده بولغانلری:

- ۲۲ — **إِنَّ اللَّهَ تَعَالَىٰ يَبْغُضُ الصَّحِيحَ الْفَارِغَ**. حدیث شریفی اشسزلك و یالقا ولقنک بیان بر اش بولدغینه دلیلدر.
- ۲۳ — **التَّاجِرُ الصُّدُقُ الْأَمِينُ الْخ**. حدیث رواه الترمذی. تجارتنک ممدوح بر کسب بولدغینی بیانده.
- ۲۴ — **النِّكَاحُ مِنْ سُنَّتِي فَمَنْ رَغِبَ فَلَيْسَ مِنِّي**. حدیث رواه ابن ماجه. نکاحنک تیشلی بر اش بولدغینه دلیل.
- ۲۵ — **أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ**. حدیث رواه ابودواد. (باب الخلع و الطلاق مشکندنه) طلاقنک ممدوح بر صفت بولمادیغینی بیانده.
- ۲۶ — **أَيُّمَا امْرَأَةٍ سَأَلَتْ زَوْجَهَا طَلَاقًا مِنْ غَيْرِ بَأْسٍ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَيْحَةُ الْجَنَّةِ**. رواه احمد و الترمذی ابوداود و ابن ماجه و الداری (باب الخلع و الطلاق مشکندنه)

حديث شريفى ضرورة شرعيه دن باشقه ايرندين طلاق صور اغان خاتون نك گناه
كبيره لى بولديغىنى بيانده.

واو حرفى = معلم العبادات برنجى قسمده گيلر :

٢٧ — وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ. مدثر ٤ نچى آية. طهارت ثوبنك فرضلغينه دليل.

٢٨ — وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ. مدثر ٣ نچى آية. تكبير افتتاح نك فرضلغينه دليل.

٢٩ — وَقَوْمُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ. قيام فرضلغينه دليل. بقره ٢٣٩ نچى آية.

٣٠ — وَأَرْكَعُوا مَعَ الرَّائِعِينَ. ركوع فرضلغينه دليل، بقره ٤٢ نچى آية.

٣١ — وَأَسْجُدُوا. الخ آيتلى سجده نك فرضلغينه دليل در.

معلم العبادات قسم ثانيده گيلر :

٣٢ — وَأَتُوا الزَّكَاةَ. زكات نك فرضلغينه دليل، كوب اورنده در.

٣٣ — وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ. بقره سورهنده حج نك فرضلغينه دليل.

٣٤ — وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا. مائده ٧ نچى آية. جنابتدن غسل نك فرضلغينه دليل.

معلم العبادات قسم ثالثده گيلر :

٣٥ — وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ. اسرا ٢٣ نچى آية. آتا آنانى رنجتلك
حرام بولديغىنى بيانده.

٣٦ — وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ. سورة نساء ده قطع رحم نك حراملغىن بيانده.

٣٧ — وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا. اسرا ٢٩ نچى آية. لئامت نك
حراملغىن بيانده.

٣٨ — وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ. (قرآنده كوب اورنده در) آية كريمهسى انعام
وانفاق نك ممدوح برصفت بولديغىن بيانده.

٣٩ — وَاحِلَ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا. ربانك حراملغىن بيانده. بقره ٢٧٧ نچى آية.

٤٠ — وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ الْبَاطِلِ. اسرا ١٣ نچى آية. قتل نفس نك حراملغن بيانده.

٤١ — وَلَا تَقْرَبُوا الزَّانَا إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً. اسرا ٣٢ نچى آية. زنا نك حراملغن بيانده.

٤٢ — وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِالْحَقِّ. سورة نور ٤ نچى آية. قذف بالزنا نك حرام بولدقينه وبر كشى، عفيفه خاتوننى زنا برله سب قيلوب شاهدلر كيتوره آلماسه حد نك لزومينه دليل.

٤٣ — وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا. نساء سورة سنده گى ١١٠ نچى آية. بهتان نك حرام ومذموم صفت اولدغينه دليل در.

٤٤ — وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ. سورة حجرانده. غيبت نك حرام وگناه كبيره دن اولدغينه دليل در.

٤٥ — وَمَا أَمُرُوا إِلَّا لِیُعْبَدُوا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ. بينه سورة سنده ٤ نچى آية. عبادتده اخلاص نك تيوشلى لكينه، ربانك حراملغن دليل در.

٤٦ — وَلَا تَمَارَ فِيهِمُ الْأُمْرَاءُ ظَاهِرًا. كهف سورة سنده. مرادن منع حقنده كلمشدر.

٤٧ — وَمَا آتَيْكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَيْكُمُ عَنْهُ فَانْتَهُوا. سورة حشر ٨ نچى آية. بدعت سيمه نك حرام ومذموم صفت اولدغينه دليل در.

٤٨ — وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ. قرآنده ككوب اورنده در. ظلم نك حرام وگناه كبيره دن بولدغينى بيانده.

معلم الشريعة ده بولغانلرى:

٤٩ — وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ. سورة بقره ٢٣٧ نچى آية. مهرنى آتاب نكاحلانگكاج خلوت صحيحه دن قبل طلاق قيلغان صورتده نصف مهرنى بيرو تيوشليلكن بيانده در.

٥٠ — فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً. سورة نساء ٣ نچى آية. خاتونلر آراسن تيگزلرگه قادر بولماغان كمسه نك بردن آرتق خاتون آلووى درست توگلكن بيانده.

٥١ — وَالْمَطْلَقَاتُ يَتْرَبْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ بقره ٢٢٨ نچی آیه. حایضه بولسه عدت مدتی اوج حیض بولغانلقینه دلیل.

٥٢ — وَاللَّائِي يَغْسِنُ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ. سورهُ طلاق ٤ نچی آیه. مطلقه غیر حایضه بولسه عدتی اوج آی بولغینه دلیل.

٥٣ — وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ. سورهُ طلاق ٤ نچی آیه. فورصافلی خاتونلرنک عدتی وضع حمل بولغینه دلیل، کیرهک مطلقه بولسون، کیرهک زوجی وفات بولسون.

٥٤ — وَالَّذِينَ يَتُوفُونَ مِنْكُمْ وَيُتْرُونَ أَوْ جَاءَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا. سورهُ بقره ٢٣٤ نچی آیه. ایری اولگان خاتونلر حامله بولماسه لر عدتلی دورت آیده اون کون بولغینه دلیلدر، کیرهک حایضه بولسونلر، کیرهک غیر حایضه بولسونلر.

٥٥ — وَلِلْمَطْلُوقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ. سورهُ بقره ٢٣١ نچی آیه. عدت اچنده مطلقه بولغان خاتونلرنک نفقه و کسوه سی ایرلری اوستنده بولغینه دلیلدر.

٥٦ — وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا. سورهُ احقافده اقل مدت حمل آلتی آی بولغینی افاده ایبن آیه کریمه در.

٥٧ — وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ. الخ. سورهُ نور ٦-٧-٨-٩ نچی آی لر. لعاننک حکم و کیفیتین بیان قیلیمده درلر.

یا حرافی: معلم العبادات برنچی قسمده گیلر:

٥٨ — يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ. مائده سورهنده ٧ نچی آیه. طهارتنک فرضلرن بیانده.

معلم العبادات ایکنچی قسمده گیلر:

٥٩ — يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ

الخ. جمعه سورہ سندہ جمعہ نماز ینک فرضغن ہم اداسی او چون تیوشلی شرطلرن بیانہ در.
 ۶۰ — یٰٰیہَا النَّیِّنِ اٰمَنُوْا کُتِبَ عَلَیْکُمُ الصَّیَامُ. سورہ بقرہ ۱۷۴ نچی آیة. روزہ ننگ
 فرضغن بیانہ در.

معلم العبادات او چنچی قسمده گیلو:

۶۱ — یٰٰیہَا النَّیِّنِ اٰمَنُوْا لَا تَبْطُلُوْا صَدَقَاتِکُمْ بِالْمَنِّ وَالْاَذٰی. بقرہ سورہ سندہ
 ۲۶۴ نچی آیة. منت دیگان بر صفتنگ حرام و مذموم بولغینہ دلیل در.
 ۶۲ — یٰٰیہَا النَّیِّنِ اٰمَنُوْا اجْتَنِبُوْا کَثِیْرًا مِّنَ الظَّنِّ. حجرات سورہ سندہ ۱۲ نچی آیة،
 سو ظن ہم تجسس ننگ حرام و مذموم بولغینہ دلیل در.
 ۶۳ — یٰٰیہَا النَّیِّنِ اٰمَنُوْا تُوْبُوْا اِلٰی اللّٰهِ تُوْبَةً نَّصُوْحًا. تحریم ۸ نچی آیة. توبہ
 نصحونک فرضلغینہ دلیل.

معلم الشريعة ده بولغانلری:

۶۴ — یٰٰ مَعْشَرَ التَّجٰرِ اِنِ الْبَیْعَ یَحْضُرُهٗ اللُّغُوْ. الخ. حدیث. تجارت ده یالغان
 و خیانت دن صاقلانو طوغر یسندہ.
 ۶۵ — یَحْرَمُ مِنَ الرِّضَاعَةِ مَا یَحْرَمُ مِنَ الْوَلَادَةِ. رواہ البخاری (محرمات بابندہ
 مشکاتده) حدیث رسول. رضاعا حرمة ننگ ثبوتینہ دلیل.

معلم العبادات قسم ثالثده:

۶۶ — فَوَیْلٌ لِّلْمُصَلِّیْنَ النَّیِّنِ هُمَ عَنِ صَلٰوةِہُمْ سَهُوْنَ. سورہ ماعونده.
 ۶۷ — فَمَنْ كَانَ یُرْجُو الْفَقْءَ رَبِّہٖ فَلْیَعْمَلْ عَمَلًا صٰلِحًا. الخ. کہف ۱۱۱ نچی آیة
 اوشبو ایکی آیة کریمہ لر عملہ ریاننگ حرام بولغینہ دلیل لردر.

معلم الشريعة ده بولغانلری:

۶۸ — فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِہِ مِنْہُنَّ فَاتُوْہُنَّ اَجُوْرہُنَّ. نساء سورہ سندہ ۲۳ نچی آیة،
 نکاح ننگ میہر برابرندہ بولورغہ تیوشلی ایدکینہ دلیل.

لام حرفي: معلم العبادات قسم ثالثه بولغانلري:

٦٩ — لَا يُؤْخَذُ كَفَّ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ. الخ سورة بقره ده ٢٢٥ نچي آية. بين غموس نك حرام بولغينه دليل.

٧٠ — لَا يَسْحَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ. سورة هجرات ١١ نچي آية، استهزانك حراملغين بيانه.

٧١ — لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ. حديث رواه البخاري ومسلم. اوزك مكروه كوردكك بر اشني مسلمان قرداشكك تلهو حرام بولغيني بيانه دليل در.

٢٧ — لَا يَفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ. طه سورة سنده ٦٩ نچي آية. سحر قيلونك حراملغينه دليل در.

٧٣ — لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ. يَأْسُ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ نَكْرَاهٌ حَرَامٌ بَوْلَغِيْنِه دليدر.

معلم الشريعة ده بولغانلري:

٧٤ — لَا يَبْقَى الْوَلَدُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَكْثَرَ مِنْ سَمْتَيْنِ. حديث عن عائشة رضى الله عنها. اكثر مدت حمل ايكي سنه بولغينه دليل در.

٧٥ — لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ. سورة بقره ٣٣٦ نچي آية. مهر آتامى نكاحلنوب قبل الخلوت الصحيحة طلاق قيلغان صورتده متعه لازم بولغينه دليل.

ميم حرفي: معلم العبادات قسم ثالثه كيلر:

٧٦ — مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ خَرَجَ نَوْرُ الْإِيمَانِ مِنْ جَوْفِهِ. حديث اخرجه الطبراني. شرب خمر نك نه درجه قباعت بر اش بولغيني بيانه.

٧٧ — مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَلْبَسُ حَرِيرًا وَلَا ذَهَبًا. اخرجه احمد. يفهك و آلتون ايله ايرلر كه زينتلهنو حرام بولغيني بيانه.

٧٨ — من كان له وجهان في الدنيا كان له لسانان في الآخرة. حديث رواه البخاري.
 منافق لقي حرام وكناه كبيره دن بولدغيني بيانده ونيامت نك حرمتينه دليل در.
 ٧٩ — من مشى في عون أخيه المسلم ومنفَعته فله ثواب المجاهدين. حديث
 رسول. مسلمان آدمگه ياردم ده وآنك فائده سينه بولمقنك ثوابينك در جه سن بيان قيلمقك در.
 ٨٥ — من تواضع لله رفعه الله تعالى. حديث. تواضع نك كوب ثوابي بر عمل
 ايد كيني بيانده.

٨١ — من تواضع لغني لاجل غناه ذهب ثلثا دينه. حديث استاذندن غير كمسه يه
 آرتق تدلل و تملق نك حرام بولدغيني بيانده كلمشدر.

٨٢ — من دعا على من ظلمه فقد انتصر. حديث رواه الترمذي. بر كمسه نك
 ضررينه دعا ايتونك حرام بولدغينه آچق دليل در.

٨٣ — من لم يرض بقضائي ولم يصبر على بلائي فليطلب ربا سوائى. حديث
 قدسى. صبر سزلقنك حرام بولدغينه دليل در.

٨٤ — من حسن اسلام امرء تركه ما لا يعنيه. حديث رواه الترمذي بوش
 وفائده سن سوزلر سويله و واشلر اشله ونك تيوش سزلىگى حقدنه كلمشدر.

معلم الشريعة ده بولغانلورى:

٨٥ — من طلب الدنيا حلالا تعففا عن المسئلة وسعيا على عياله. الخ. حديث
 اخر جه الفقيه ابواليث السمرقندى. طلب بر زق نيت ايتوگه قاراب جزاس بولدغيني بيانده.

٨٦ — ما من مسلم يغرس غرسا ويزرع زرعاً. الخ. حديث عن انس بن مالك
 رضى الله عنه. زراعتنك فضيلتن بيانده در.

٨٧ — من اقال مسلماً بيعته اقاله الله تعالى عشرته يوم القيامة. اخر جه ابن ماجه.
 اقاله نك مشروع بولدغن هم ثوابي بر اش ايدوكين بيانده در.

٨٨ — من نكح المرأة لمالها وجمالها حرم مالها وجمالها. حديث رسول. خاتون
 آوده انصافلى، ديانتلى هم ادبلى بولغانيني اختيار تيوشلىلگن بيانده.

- ٨٩ — مَنْ كَانَتْ لَهُ امْرَأَتَانِ وَمَالَ إِلَى أَحَدِيهِمَا فِي الْقَسْمِ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَشَقَهُ مَائِلٌ. حَدِيثُ خَاتُونِ آرَاسِينِي تَبْكَرُ لَهُ مَهْوَنُكَ نَهْرُ جَهَنَّمَ بِأَنَّهُ سَبَّهَا بِأَسْمَاءِ بَنَاتِهَا.
- ٩٠ — مَنْ حَلَفَ كَاذِبًا ادْخَلَهُ النَّارَ. حَدِيثُ شَرِيفِي بِالْبَغْدَادِ أَنَّ كَبَائِرَ دُنْيَا بُولَدِغِينِي بَيَانِ آيَتِهِر.
- ٩١ — مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَحْلِفْ بِاللَّهِ أَوْ لِيَصْمِتَ. حَدِيثُ اللَّهِ تَعَالَى اسْمُهُنَّ غَيْرُ آيَةٍ لِيَمِينِكَ حَرَامٌ بُولَدِغِينِي دَلِيلٌ.
- ٩٢ — مَنْ نَذَرَ وَسَمِيَ فَعَلِيهِ الْوَفَاءُ بِاسْمِي. حَدِيثُ نَذَرِهِ وَفَوَاجِبُ بُولَدِغِينِي دَلِيلٌ.
- ٩٣ — مَنْ مَاتَ عَلَى وَصِيَّةٍ مَاتَ عَلَى تَقَى وَشَهَادَةٍ وَمَاتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. حَدِيثُ وَصِيَّتِ آيَتُو تَبُوشِ آيَدِكِينِي دَلِيلٌ.
- ٩٤ — مَنْ بَعَدَ وَصِيَّةٍ يَوْمِي بِهَا أَوْ دِينِي. آيَةٌ كَرِيمَهْسِي دُخِي وَصِيَّتِكَ تَبُوشَلِي آيَدِكِينِي دَلِيلٌ دَرِ. سُورَةُ نَسَاءِ.
- ٩٥ — وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ فَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَقْبُوضَةٌ. آيَةٌ كَرِيمَهْسِي رَهْنَتِكَ مَشْرُوعٌ بُولُوعِينِي دَلِيلٌ دَرِ. سُورَةُ بَقَرَةِ.
- ٩٦ — حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ. الْخ. سُورَةُ مَائِدَةِ نَجْهِي آيَةٌ. أُولَاهُ كَسَهُ وَلَحْمُ خِنْزِيرِنِكَ هُمْ مَشْرُوعٌ بُولَمَافَانِ صُورَتِهِ ذَبْحِ آيْتَلِكَانِ حَيْوَانِ آيْتَلَرِنِكَ حَرَامَلِغِينِي دَلِيلٌ دَرِ.
- ٩٧ — حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَأَخَوَاتِكُمْ. الْخ. نَسَاءِ ٢٢ نَجْهِي آيَةٌ. نِكَاحِي حَرَامٌ بُولَمَافَانِ كَمَسَهَلَرِي بَيَانِ آيَلِهْ مَكْدَرِ؛ نَسْبًا، رِضَاعًا وَمِصَاهَرَةً.
- ٩٨ — تَامُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ. آلِ عِمْرَانَ ١١٠ نَجْهِي آيَةٌ، أَمْرٌ بِالْمُنْكَرِ نَهْيٌ عَنِ الْمَعْرُوفِ نِكَاحِي حَرَامٌ كَبِيرَهْدَنِ بُولَدِغِينِي دَلِيلٌ دَرِ.
- ٩٩ — كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ وَكُلُّ خَمْرٍ حَرَامٌ. حَدِيثُ آخِرِهِ أَبُو دَاوُدَ. هَرُ بَرِ آيَسَرْتَكِجِنِكَ حَرَامٌ بُولَدِغِينِي دَلِيلٌ.
- ١٠٠ — كَبِيرٌ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ. سُورَةُ صُفِّ ٣ نَجْهِي آيَةٌ.
- ١٠١ — آيَةُ الْمَنَافِقِ ثَلَاثٌ وَإِنْ صَامَ وَصَلَّى وَزَعَمَ أَنَّهُ مُسْلِمٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذِبًا وَإِذَا